

Eiropas
Komisija

[2013. GADA PAVASARIS ▶ NR. 45]

panorama

inforegio

▶ Kopienu apvienošana

ES fondi atbalsta stabilitāti
un sadarbību

- ▶ Kohēzijas politika – galvenais ES ieguldījumu avots
- ▶ Labā prakse pilsētu attīstības jomā

Reģionālās
politikas un
pilsētpolitikas

▶ **REDAKTORA SLEJA** 3

Komisārs Johannes Hahn

▶ **ĪPAŠA SADALA** 4-7

ES STRUKTŪRFONDIEM IR BŪTISKA NOZĪME ZIEMEĻĪRIJAS MIERA PROCESĀ

▶ **KOHĒZIJAS POLITIKAS BŪTISKĀ NOZĪME EKONOMIKAS IZAUGSMES ATJAUNOŠANĀ EIROPĀ** 8-11

▶ **2013. GADA REGIOSTARS APBALVOŠANAS CEREMONIJĀ TIEK DEMONSTRĒTI JAUNI NOVATORISKI PROJEKTI** 12-15

▶ **PILSĒTU ATTĪSTĪBAS PROJEKTU DATUBĀZE POLITIKAS APGŪVEI** 16-19

▶ **ES GALVAPILSĒTU MOBILIZĒŠANA** 20-21

▶ **FINANŠU INSTRUMENTI** 22-23

▶ **JAUNUMI ĪSUMĀ** 24-25

▶ **VĪENKĀRŠIEM VĀRDIEM** 26-30

Kohēzijas politika valstu un reģionu skatījumā

▶ **PROJEKTU PIEMĒRI** 31-35

Igaunijas, Francijas, Latvijas, Maltas un Eiropas teritoriālās sadarbības programmas projektu piemēri

▶ **KARTES** 36-37

Kopējais nodarbinātības pieaugums 2007.-2009. gadā
Jauniešu bezdarba līmenis 2011. gadā

▶ **JASPERS NOVĒRTĒJUMA GALVENIE KONSTATĒJUMI UN IETEIKUMI** 38-39

▶ **PROGRAMMA** 40

▶ 4

▶ 8

▶ 12

▶ 31

▶ 38

Fotogrāfi (lpp.)
Vāks: © SEUPB
4. lpp.: © SEUPB (tilts)
6. lpp.: © Groundwork NI
3., 4., 8., 12., 13., 14., 15., 17., 18., 24., 25., 39. lpp.:
© Eiropas Komisija
19. lpp.: Vine © Kurt Kuball/Wirtschaftsagentur Wien –
Budapešta © Rév8
22-23. lpp.: © DCLG
26.-30. lpp.: Dienvidpireneji © Philippe Grollier/
Dienvidpireneju reģions – Austrija © ÖROK – AK © DCLG –
Toskāna © Toskānas reģions
31.-35. lpp.: Igaunija © Crystalsol – REALIS © Langdokas-
Rusijonas reģions – Naco Technologies © Naco Technologies
– Malta © Infrastruktūras, transporta un komunikāciju
ministrija (Malta) – Eiropas teritoriālā sadarbība (ETS) Ō
© Winnet8

Šis žurnāls ir iespiests uz pārstrādāta papīra angļu, franču un vācu valodā.
Tas ir pieejams 21 valodā tīmekļa vietnē
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_lv.cfm

Šī izdevuma saturs pabeigts 2013. gada martā.

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Ne Eiropas Komisija, ne arī kāda cita persona, kas rīkojas tās vārdā, nevar būt atbildīga par to, kā šajā publikācijā ietvertā informācija var tikt izmantota, kā arī par kļūdām, kas var rasties, neraugoties uz rūpīgu sagatavošanu un pārbaudi.
Šajā publikācijā paustais viedoklis nav uzskatāms par Eiropas Komisijas viedokli.

© Eiropas Savienība, 2013

ISSN 1725-8235

Pārpublicēšana ir atļauta, norādot avotu.

Lai izmantotu un/vai pārpublicētu materiālu, par kuru norādīts, ka autortiesības pieder trešajai pusei, jāsaņem atļauja no autortiesību subjekta(-iem).

▶ REDAKTORA SLEJA

Johannes Hahn

*Eiropas Komisijas loceklis,
kas atbild par reģionālo politiku*

Kopš savas darbības pirmsākumiem Eiropas Savienība (ES) un tās priekšteči ir atbalstījuši bāzes stratēģiju par ekonomisko spēku izmantošanu, lai nodrošinātu un saglabātu mieru un labklājību, kā arī veicinātu demokrātiju un ievērotu cilvēktiesības.

Mēs ļoti priecājamies, ka ES 2012. gadā saņēma Nobela Miera prēmiju kā atzinību par sešu gadu desmitu laikā ieguldīto darbu, lai pēc Otrā pasaules kara postījumiem izveidotu tādu ekonomikas struktūru, kas nepieļautu turpmāku karadarbību starp valstīm. Tas parāda, ka pat vēsturiski ienaidnieki var kļūt par partneriem.

Tas bija patīkams pārsteigums, ka finanšu krīzes un nemieru laikā Nobela komiteja spēja palūkoties uz ES sasniegumiem ilgtermiņa perspektīvā. Nevar gan uzskatīt, ka ES uzņēmās miera nesēja lomu tikai tās vēsturiskajos pirmsākumos. Kā turpmāk lasīsi šajā izdevumā, ES ir bijusi arī ļoti pozitīva nozīme, palīdzot nodrošināt stabilitāti un progresu kādreiz konfliktu pārņemtajā Savienības daļā – Ziemeļīrijā un Īrijas pierobežu teritorijā.

Pēc paziņojumiem par karadarbības izbeigšanu 1994. gadā bijušais Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Jacques Delors bija pirmais, kurš paziņoja, ka, ja ir nepieciešams atbalsts, “Eiropai nekā netrūks”, un ierosināja izveidot fondu, kas sniegtu palīdzību miera procesā.

Patiešām, lai nestu mieru un saskaņu šajā nemierīgajā ES nostūrī, gandrīz 18 gadu laikā vairāk nekā 20 000 projektu ir ieguldīti aptuveni 1,3 miljardi eiro ES līdzekļu kopā ar valsts finansējumu. Man bija patīams prieks klausīties, cik draudzīgi sarunājās kādreizējie pretinieki PEACE programmas konferencē “Bringing Divided Communities Together”

(“Nošķirtu kopienu apvienošana”), kas notika 31. janvārī Briselē. Šie pretinieki tagad ir Ziemeļīrijas premjerministrs un premjerministra vietnieks. Viņi pilnībā apzinās no Eiropas saņemtā atbalsta būtiskumu un tās konstruktīvo pieeju viņu kopienas atjaunošanā un ilgtermiņa miera veicināšanā.

Eiropas Savienības ekonomikas atjaunošana

Reģionālā politika kļūst arvien nozīmīgāka, lai palīdzētu Eiropai atgūties no pašreizējās finanšu krīzes. Tā ir ES primārā ieguldījumu politika, kas ir īpaši vērsta uz nozarēm un prioritātēm, kuras palīdzēs atjaunot izaugsmi un konkurētspēju.

Reģionālā politika motivē reģionus efektīvi izmantot to priekšrocības un, izmantojot ES atbalstu, sākt īstenot uz izaugsmi vērstas pārdomātas specializācijas stratēģijas, lai pilnībā izmantotu to konkurētspējas potenciālu.

Ņemot vērā pašreizējos finansiālos ierobežojumus visā ES, pārrunas par Savienības turpmāko budžetu – daudzgadu finanšu shēmu (*Multiannual Financial Framework – MFF*) – ir bijušas īpaši saspringtas. Daudzās jomās bija jānosaka ierobežojumi, un reģionālās politikas līdzekļi nebija no tā pasargāti.

Tomēr īpaši uz mērķtiecīgu un rentablu līdzekļu izmantošanu vērsta stratēģija nodrošinās, ka reģionālā politika turpinās būt nozīmīgs ekonomikas atveseļošanās un ES ilgtermiņa labklājības virzītājspēks.

► ES STRUKTŪRFONDIEM IR BŪTISKA NOZĪME ZIEMEĻĪRIJAS MIERA PROCESĀ

Pēdējos 20 gadus ES struktūrfondu stratēģiskais finansējums ir bijis būtisks elements, lai atjaunotu Ziemeļīrijā (AK) normālu stāvokli pēc gadiem ilgušā konflikta. Šāds secinājums tika izdarīts īpašajā konferencē “Bringing Divided Communities Together – sharing the experience of the EU PEACE programme” (“Nošķirto kopienu apvienošana – dalīšanās ar ES PEACE programmas ietvaros gūto pieredzi”), kas notika 31. janvārī Briselē pēc Eiropas reģionālās politikas komisāra Johannes Hahn iniciatīvas.

“Daži varētu būt pārsteigti, uzzinot, ka PEACE programmu Ziemeļīrijā finansē struktūrfondi, bet tā nevajadzētu būt. Mūsdienās reģionālā politika ir instruments, kas ļauj īstenot ES centienus – veicinot darbavietu izveidi, izaugsmi un, jā, arī mieru,” teica komisārs Hahn savā atklāšanas runā.

“Eiropas Savienības PEACE programmas ir mainījušas dzīvi aptuveni miljonam cilvēku Ziemeļīrijā un Īrijas pierobežu teritorijā un palīdzējušas nodrošināt apstākļus, kuros var nostiprināt mieru un saskaņu. ES reģionālajiem fondiem ir bijusi būtiska nozīme, lai palīdzētu likt pamatus kopīgai sabiedrībai, kurā ikviena kopiena var baudīt miera sniegtās priekšrocības,” piebilda komisārs.

NO LABĀS PUSES UZ KREISO:
Johannes Hahn, Peter Robinson
un Martin McGuinness

Galvenie konferences runātāji bija vadošie Ziemeļīrijas politiķi, tostarp premjerministrs Peter Robinson un viņa vietnieks Martin McGuinness, kā arī Īrijas ministrs Brendan Howlin. Konferences centrālais elements bija vairāku PEACE programmas ietvaros izstrādātu projektu prezentācijas, kas sniedza detalizētu ieskatu par paveikto darbu un to, kā šis darbs turpina ietekmēt cilvēku dzīves.

PEACE BRIDGE

2011. gada jūnijā komisārs Hahn kopā ar Ziemeļīrijas un Īrijas Republikas vadošajiem politiķiem oficiāli atklāja *PEACE Bridge* (Miera tilts) Deri (Londonderi) pilsētā. Miera tilts ir viens no vispopulārākajiem projektiem, kas tika īstenots *PEACE III* programmas ietvaros ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) ieguldījumu 11,2 miljonu eiro apmērā. Deri (Londonderi) nemieru laikā kļuva par arvien sašķeltāku pilsētu, tūkstošiem protestantu pametot rietumu krastu. Miera tilts tagad fiziski savieno abus upes krastus, un tā dizains atspoguļo simbolisku rokaspiedienu virs Foilas upes. Tas ir jauns, spēcīgs pilsētas simbols gan fiziskā, gan metaforiskā izteiksmē, kas savieno kopienas abās pusēs, kurām upe bija kļuvusi par būtisku reliģisku un sektantisku robežu.

Atbalsts 2 miljardu eiro apmērā

Laikā no 1995. līdz 2013. gadam Ziemeļīrijas valdība ar trīs secīgu *PEACE* programmu starpniecību saņēma 2 miljardus eiro, no kuriem 1,3 miljardus eiro nodrošināja ES un pārējās dalībvalstis.

PEACE programma ir ilgstoša partnerība starp Ziemeļīrijas iedzīvotājiem un politiskajiem vadītājiem un Eiropas Komisiju, ko atbalsta Apvienotās Karalistes (AK) un Īrijas valdības.

Tika izveidota Īpašā ES programmu struktūrvienība (*Special EU Programmes Body – SEUPB*), kas ir atbildīga par miera nodrošināšanai paredzēto fondu sadali ar mērķi nostiprināt kohēziju, īstenojot praktiskus projektus un veidojot iekļaujošāku sabiedrību.

Virzība uz stabilu sabiedrību

Gadu gaitā finansējums un atbalsts ir palīdzējis sniegt vietējām kopienām iespējas pielāgoties dzīvei pēc konflikta un praktiski un stratēģiski iesaistīties pasākumos, kas nodrošina gaišāku un pārticīgāku nākotni.

Pasreizējās *PEACE III* programmas, kuras budžets ir 333 miljoni eiro, galvenais mērķis ir nostiprināt virzību uz mierīgu un stabilu sabiedrību un veicināt samierināšanu, atbalstot darbības un projektus, kas palīdz apvienot kopienas.

Ziemeļīrijas premjerministrs Peter Robinson norādīja: *“Šobrīd mēs dzīvojam relatīvos miera un stabilitātes apstākļos pēc perioda, kura laikā 3 000 cilvēku tika nogalināti un desmitiem tūkstoši cilvēku tika ievainoti. Eiropas Savienības ieguldījums ir bijis ļoti nozīmīgs. Tā ir atbalstījusi tūkstošiem projektu visā provincē, lai veidotu labāku un kopīgu nākotni mūsu cilvēkiem.”*

Viņš brīdināja, ka, kaut arī Ziemeļīrijas reģions ir mainījies, viss vēl nav beidzies. *“Nesenās nekārtības bija trauksmes signāls, kas liecināja, ka vēl jāiegulda daudz darba.”*

Premjerministra vietnieks Martin McGuinness uzsvēra 2011. gada jūnijā Deri (Londonderi) atklātā *Peace Bridge* (Miera tilts) simbolisko nozīmi. Viņš teica, ka šis tilts, kura būvēšana izmaksāja 14,6 miljonus eiro, no kuriem vairāk nekā 11 miljoni eiro bija ES finansējums – *“ir izmainījis Deri veidolu uz visiem laikiem”*.

Premjerministra vietnieks paskaidroja, ka tilts savieno ciešāk abas kādreiz nošķirtās pilsētas daļas un atspoguļo *PEACE* programmas mērķus. *“Cilvēki no abām kādreiz nošķirtajām protestantu un katoļu kopienām var pārvietoties pār to kājām vai ar velosipēdiem uz brīvu militāro zonu, kas tagad ir kopēja teritorija mūsu cilvēkiem. Kopš tas tika atklāts, ir reģistrēts vairāk nekā viens miljons lietotāju.”*

Prasmju pilnveidošana un uzticības vairošana

Tiek gan uzsvērts, ka *PEACE* programma ir bijis tikai viens no miera procesa elementiem Ziemeļīrijā. Taču tai ir bijusi būtiska nozīme, lai saglabātu apstākļus, kuros var turpināt veikt citus darbus.

Programmas ietvaros ir izstrādāti un īstenoti projekti dažos ļoti apgrūtinātos un trūcīgos reģionos. To mērķis ir iesaistīt jaunus cilvēkus, apveltot viņus ar prasmēm un pārliecību, lai atbilstoši rīkotos sektantu vardarbības gadījumos un izvairītos no tās. Līdz ar šiem projektiem parasti tiek īstenoti pasākumi, lai nodrošinātu nepieciešamās prasmes darba iegūšanai. Projektu ietvaros tiek izmantoti arī sporta jomas un digitālie plašsaziņas līdzekļi un dažādi citi rīki, lai sasniegtu jauniešu auditoriju, palīdzētu apzināties, kā dzīvot daudzveidīgā kopienā, un samazinātu risku, ka jaunieši var iesaistīties disidentu grupās.

Komisārs Hahn uzsvēra, ka ES *PEACE* programma ir pozitīvs piemērs, kas atspoguļo Savienības apņemšanos veicināt mieru un samierināšanu. *“Šī programma nesniedz sasteigtus risinājumus. Tā ir izveidota, lai veicinātu ilgtermiņa sadarbību. PEACE programma ir palīdzējusi cilvēkiem apzināties lielāku atbildības sajūtu miera procesā. Tas ir augšupējs process, kurā iesaistītie cilvēki piedāvā paši savus risinājumus.”* ▶▶

PROJEKTS FOOTBALL FOR ALL

Arī futbols tiek izmantots kā līdzeklis kopienu apvienošanai. Sportam un jo īpaši futbolam ir milzīga ietekme, un, pateicoties ES *PEACE III* programmas atbalstam, Īrijas Futbola asociācijas projekta *Football For All (Futbols visiem)* ietvaros strādā simts darbinieku, kuri sadarbojas ar 53 vietējiem futbola klubiem, lai veicinātu savstarpēju cieņu. Projekts palīdz vietējiem klubiem atjaunot attiecības ar kopienām. Pat futbola komanda *Limestone United*, kas pārstāv vairākas kopienas, cenšas motivēt jauniešus no abām kopienām sadarboties vienam ar otru kā komandai.

ALEXANDRA PARK – ŠĶĒRŠĻU NOJAUKŠANA

Parks *Alexandra Park* Belfāstas ziemeļos jau ilgi ir bijis konfliktu epicentrā, un 1994. gadā, kad daudzi cerēja, ka nesašķaņas ir beigušās, parka vidū tika izveidota jauna miera siena, lai novērstu nakts sadursmes. Laikā, kad pamazām atgriezās miers, šī siena bija noderīgs atgādinājums par to, cik tālu sabiedrība bija novesta.

Parks ar tā 20 gadus veco un 3 metrus augsto sienu, kas tika izveidota, lai novērstu vardarbību starp katoļu un protestantu kopienām, ir simbols nepieciešamajām pārmaiņām.

2009. gadā tika uzsākts pasākumu process, ko veica organizācija *Groundwork NI*, lai beidzot atkal nodrošinātu parkā normālu stāvokli – to ar kopējo finansējumu 280000 mārciņu apmērā atbalstīja ES, Belfāstas pilsētas dome, Ziemeļīrijas Tieslietu ministrija un *Alpha* programma. Tagad katru dienu miera sienas vidū vismaz uz dažām stundām ir atvērti vārti, tādējādi ļaujot iedzīvotājiem no katras puses pilnībā izbaudīt parka skaisto vidi. Organizācijas *Groundwork NI* direktore Sylvia Gordon piebilda: *“Tagad miera siena ir atvērta, ļaujot skolniekiem no abām kopienām spēlēties kopā pēc divām atšķirtības desmitgadēm.”*

Minētās pieejas ietvaros tika izveidota vadības grupa, apvienojot būtisku skaitu cilvēku no vietējām kopienām, lai vienošos par pieeju un pasākumiem, kas jāīsteno gan saistībā ar *Alexandra Park* labiekārtošanu, gan sienas atvēršanu.

“Pirms ko uzsākt, mēs vienojamies ar vietējo sabiedrību un palīdzam izveidot ilgstošas attiecības,” uzsvēra Sylvia Gordon. *“Pirms oficiālās atklāšanas parkā tika organizēta virkne pasākumu, lai ļautu cilvēkiem pierast pie šiem normālajiem apstākļiem. Mēs cenšamies pārveidot šo nesašķaņu apvīto vietu un virzīties uz integrāciju visos līmeņos.”*

Sylvia Gordon paskaidroja, ka visā provincē ir apmēram 59 miera sienas un to nojaukšana būs ilgs un sarežģīts process. *“Tiks uzsākta cīņa vēl pret 14 sienām saskares vietās Belfāstas ziemeļos, kur cilvēki vēlas mieru un kur varam atjaunot kopienas savstarpējās attiecības.”*

Pateicoties miera vārtu atvēršanai, pirmo reizi 20 gadu laikā *Alexandra Park* varēs kopā spēlēties bērni no abām kopienām.

ZEMĀK:
Organizācijas *Groundwork NI* vadītājs Paul McErlean (pa kreisi) atver *Alexandra Park* miera vārtus kopā ar tieslietu ministru David Ford un organizācijas *Groundwork NI* direktori Sylvia Gordon.

Konferences apmeklētāju vidū bija vairāki pārstāvji no citiem sadalītiem reģioniem, kas arī meklē risinājumus – no Balkāniem, Lībijas, Kipras, Izraēlas un palestīniešu teritorijām.

Vienlaicīgi ar konferenci notika arī dažu citu *PEACE III* programmas finansēto projektu izstāde, kuri īstenoti ar ES fondu atbalstu, lai sekmētu miera procesu un parādītu, kā šie projekti var kalpot par piemēru citām konfliktzonām.

Eiropas Savienība – godīgais starpnieks

Īpašās ES programmu struktūrvienības (*SEUPB*) izpilddirektors Pat Colgan norādīja, ka ES ir devusi ārkārtēju ieguldījumu Ziemeļīrijā ne tikai finansējuma ziņā, bet arī attiecībā uz disCIPLĪNU, ar kādu tā kopumā ir īstenojusi šo pasākumu.

“Eiropas Savienība nodrošināja noteiktību, ko sniedza septiņu gadu finansējuma periods, kura ietvaros bija iespējams skaidri plānot,” viņš paskaidroja. *“Būtiski bija arī tas, ka Eiropas Savienība nodrošināja neitrālu telpu, kas neatradās ne vienā, ne otrā pusē. Puses jutās pietiekami droši, lai iesaistītos. Laika gaitā tas ir palīdzējis vairogt uzticību iesaistītajām kopienām.”*

Viņš minēja, ka paies vēl ilgs laiks, lai novērstu konfliktu atstātās šķietami neredzamās sekas. *“Ir grūti atgūt pārliecību, uzticību un cieņu. Šī ir pēckonflikta paaudze. Tā turpina sevī nest nošķirtības un konflikta sekas. Ir būtiski padarīt šo paaudzi par aktīviem sabiedrības locekļiem. Šobrīd tiek sagatavota *PEACE IV* programma. Tā būs vērsta uz vietējām partnerības struktūrām un uz jauniešu iesaistīšanu, jo īpaši mazāk attīstītajos reģionos. Pašreizējais miers ir trausls. Joprojām jāiegulda ievērojams darbs.”*

Miera veidošanas un konfliktu risināšanas centrs

Ziemeļīrijas iedzīvotāji ir uzkrājuši milzīgu pieredzi miera veidošanas jomā, kas var būt noderīga arī citiem. Lai palīdzētu nodot tālāk viņu zināšanas, bijušā *Maze/Long Kesh* cietuma teritorijā, kam ir izteikta simboliska nozīme, tiek būvēts Miera veidošanas un konfliktu risināšanas centrs. Centrs palīdzēs izplatīt Ziemeļīrijā gūtās mācības un nodrošinās, ka miera procesa norise tiek dokumentēta, lai nodotu šīs atmiņas nākamajām paaudzēm.

“Šis centrs ir veltījums tiem cilvēkiem, kuri ir iesaistījušies PEACE programmās, par kuru sasniegumiem interesējas citas valstis visā pasaulē – Krievija, Palestīna, Balkāni, Kolumbija un Dienvidkoreja. Ar to jālepojas,” piebilda komisārs Hahn.

“Ja vēlaties redzēt, kā miers tiek nodrošināts ES, dodieties uz jebkuru pārrobežu reģionu. Tur jūs redzēsiet, kā mūsdienās ne tikai tādas jomas kā transports un tirdzniecība, bet arī nodarbinātība, vide un veselības aprūpes pakalpojumi gūst labumu no pārrobežu sadarbības ES reģionālās politikas ietvaros. Nedrīkst aizmirst, ka PEACE programma arī ir pārrobežu sadarbības programma. Tieši tādēļ es vēlējos darīt zināmu šo pieredzi Briselē. Es vēlos, lai par šiem sasniegumiem uzzinātu pēc iespējas lielāka auditorija – pirmkārt tādēļ, ka šajā procesā iesaistītie cilvēki ir pelnījuši mūsu atzinību un pateicību, un otrkārt tādēļ, ka es uzskatu, ka citas pasaules daļas var mācīties no viņu paveiktā darba.”

“Projekti, kuru mērķis ir mainīt attieksmi un palīdzēt cilvēkiem iegūt nepieciešamās darba prasmes, Ziemeļīrijā veicina sociālo kohēziju. Kapitāla ieguldījuma projektiem, piemēram, kopienu un biznesa centriem, ir skaidra ekonomiskā vērtība.

▶ PEACE I (1995.-1999.)

15 000 PROJEKTU

KOPĒJAIS FINANSĒJUMS: EUR 667 000 000

ES FINANSĒJUMS: EUR 500 000 000

Programma bija vērsta uz steidzamajām problēmām, ko izraisīja konflikts – iznīcinātas kopienas, rekonstrukcija, atjaunošana, tādu iekļaujošu vietējo kopienu partnerību veidošana, kas ietver ievēlētus pārstāvjus, nevalstiskās organizācijas (NVO) u.c., darbs ar upuriem un izdzīvojušajiem un bijušo paramilitāristu resocializācija.

▶ PEACE II (2000.-2006.)

7 000 PROJEKTU

KOPĒJAIS FINANSĒJUMS: EUR 995 000 000

ES FINANSĒJUMS: EUR 609 000 000

Programma tika īstenota saskaņā ar struktūrfondu noteikumiem un stingriem kontroles noteikumiem, bet tā bija pielāgota tā reģiona prasībām, kas pārvar konfliktu. Tā veicināja ekonomikas atjaunošanu, vairāk iesaistot vietējās partnerības struktūras un īstenojot vietējos rīcības plānus, kas attiecās uz ikvienu sabiedrības aspektu un visiem 2,8 miljoniem iedzīvotāju.

▶ PEACE III (2007.-2013.)

400 PROJEKTU

KOPĒJAIS FINANSĒJUMS: EUR 333 000 000

ES FINANSĒJUMS: EUR 225 000 000

Programmas mērķis, pirmkārt, ir radīt saskaņu cilvēku sirdīs un prātos, un tā ir stratēģiska pakete, kas ir izstrādāta, lai veicinātu ilgtermiņa partnerības starpkopienu un pārrobežu sadarbības jomā, liekot uzsvāru uz mazāku skaitu projektu, kas tanī pat laikā ir lielāki un stratēģiskāki.

Ar cilvēkkapitāla un fiziskā kapitāla ieguldījumu starpniecību PEACE programma palīdz Ziemeļīrijai turpināt novērst konfliktus un veicināt mieru un labklājību, vienlaicīgi sekmējot izaugsmi un izveidojot darbavietas,” uzsvēra komisārs.

▶ UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/ireland/index_lv.cfm

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/peace/index_en.cfm

► KOHĒZIJAS POLITIKAS BŪTISKĀ NOZĪME EKONOMIKAS IZAUGSMES ATJAUNOŠANĀ EIROPĀ

Kohēzijas politika kļūst par Eiropas Savienības primāro ieguldījumu politiku, un tā tiek cieši saskaņota ar ES stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem, lai palīdzētu atjaunot izaugsmi un konkurētspēju ES dalībvalstīs un efektīvi samazinātu ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības.

Kohēzijas politikas stratēģiskais mērķis ir gūt labumu no reģionālajām priekšrocībām un efektīvāk izmantot Eiropas nacionālos un reģionālos publiskos fondus. Tas ir vispārāzīts fakts, ka šāda veida stratēģiskie ieguldījumi ir nepieciešami ne tikai nabadzīgākajos ES reģionos, bet gan visos Eiropas reģionos, lai tie saglabātu konkurētspēju.

Nākamās paaudzes programmas jāpielāgo jaunajiem apstākļiem ekonomikā. Mūsdienās dominējošā ekonomiskā situācija ir tāda, kurā nepastāv neviena cita makroekonomiskās stabilitātes sasniegšanas alternatīva kā tikai ilgstoša fiskālā konsolidācija un strukturālās reformas. Šī procesa atbalstīšanai ir nepieciešami mērķtiecīgi, izaugsmi veicinoši ieguldījumi, kas atbilst plašākām strukturālām un

regulējuma reformām. Eiropas Savienība pielāgo savu reakciju uz šiem izaicinājumiem, veicot saskaņotāku ekonomikas koordināciju, kas apvieno sevī stratēģiju “Eiropa 2020” un Eiropas pusgada procesu. Kaut arī stratēģija “Eiropa 2020” kopš tās ieviešanas 2010. gadā ir samērā labi zināma, ir mazāk informācijas par to, kā kohēzijas politiku ietekmēs Eiropas pusgads un kā savukārt kohēzijas politika sekmēs Eiropas pusgada procesu.

► **Eiropas pusgads ir process, kurā tiek saskaņota virkne nacionālo un ES ekonomikas politiku, vienos no sarežģītākajiem ekonomiskajiem un sociālajiem apstākļiem 50 gadu laikā.**

Eiropas pusgada cikls nodrošina dalībvalstīm programmu, lai saskaņotu to ekonomikas, budžeta un strukturālo reformu politikas ar ES Stabilitātes un izaugsmes paktu un stratēģiju “Eiropa 2020”. Tā mērķis ir veidot vispārēju izpratni par darbības prioritātēm valsts un ES līmenī, kamēr ES cenšas atjaunot ilgtspējīgu izaugsmi un darbavieta izveides procesu.

Komisārs Johannes Hahn apmeklēja Svonzi krastu Velsā, Apvienotajā Karalistē kopā ar Velsas lauksaimniecības, zivsaimniecības, pārtikas un Eiropas programmu ministra vietnieku Alun Davies. Viņi pārrunāja kohēzijas politikas īstenošanas pašreizējo situāciju Velsā un Komisijas priekšlikumus nākamajam plānošanas periodam no 2014. līdz 2020. gadam, kā arī apmeklēja vairākus ES līdzfinansētos projektus.

Katrā ikgadējā ciklā ir šādi pieci galvenie termiņi:

- ▶ Eiropas Komisija pieņem izaugsmes pētījumu, ar ko ik gadu tiek uzsākts Eiropas pusgada ekonomikas politikas koordinēšanas cikls;
- ▶ aprīlī dalībvalstis iesniedz atjauninātus reformu plānus;
- ▶ līdz maija beigām Komisija sagatavo savu novērtējumu un ieteikumus;
- ▶ jūnijā Eiropadome pieņem oficiālu lēmumu;
- ▶ dalībvalstis veic sagatavošanos un pieņem savus nacionālos budžetus.

Eiropas pusgada process, kas tiek īstenots jau trešo gadu, galvenokārt ir process, kurā tiek saskaņota virkne nacionālo un ES ekonomikas politiku, vienos no sarežģītākajiem ekonomiskajiem un sociālajiem apstākļiem 50 gadu laikā. Attiecīgo ekonomikas politiku virzītāji šo procesu sāk ar makroekonomiskās stabilitātes un ilgtspējīgu fiskālo politiku nodrošināšanu, finanšu iestāžu stabilizēšanu un regulējuma un strukturālām reformām, kas rada nepieciešamos apstākļus izaugsmei un nodarbinātībai. Tieši ar šo ikgadējo koordinēšanas ciklu starpniecību Eiropas Savienība uzrauga

izaugsmes stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanas progresu un sagatavo pārskatus un ieteikumus par to. Šis ekonomikas politikas koordinēšanas process attiecas uz reģioniem vairāku savstarpēji saistītu iemeslu dēļ.

Tas ir skaidrs, ka Eiropas reģionu un pilsētu vidū ir pasaules līderi inovāciju un pētniecības jomā, pasaules līderi ilgtspējīgas attīstības jomā, kā arī šie reģioni izmanto vienas no plašākajām un modernākajām vietējām sociālās aprūpes sistēmām. Bet nevienā reģionā šos panākumus nedrīkst uzskatīt par pašsaprotamiem. Mūsdienās šie panākumi laika gaitā var strauji sarukt, jo īpaši šādā ekonomiskajā situācijā. Lai saglabātu konkurētspēju un radītu jaunas iespējas, ir nepieciešamas strukturālas reformas un inovācijas.

▶ **Nemot vērā ļoti atšķirīgos teritoriālos apstākļus, pilsētām un reģioniem jāizsaka savs viedoklis tieši ar dalībvalstu starpniecību.**

Pašreizējā finansiālā un ekonomiskā situācija ietekmē Eiropas reģionus un pilsētas ļoti dažādi. Konkrētā situācija jebkuru divu dalībvalstu reģionos būtiski atšķiras. Tieši tādēļ ES uztic dalībvalstīm veikt valstu ekonomikas politiku koordinēšanu, pamatojoties uz to teritoriālo un institucionālo uzbūvi. Ņemot vērā ļoti atšķirīgos teritoriālos apstākļus, pilsētām un reģioniem galvenokārt jāizsaka savs viedoklis tieši ar dalībvalstu politikas veidošanas un koordinēšanas starpniecību. Kopš stratēģijas “Eiropa 2020” ieviešanas Komisija ir mudinājusi dalībvalstis mobilizēt pašvaldības un reģionus.

▶ **Lietpratīgu, ilgtspējīgu un iekļaujošu ieguldījumu veikšana ir visefektīvākais veids, kā samazināt ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības.**

Komisija apzinās, ka šie panākumi nav vienādi izplatīti visā Savienībā. Veicot vienlaicīgus un mērķtiecīgus ieguldījumus, kas saskaņoti ar citām ekonomikas politikām, var efektīvi atbalstīt desmit gadu izaugsmes stratēģiju “Eiropa 2020”. Šādu lietpratīgu, ilgtspējīgu un iekļaujošu ieguldījumu veikšana ar nacionālo un reģionālo programmu starpniecību arī ir visefektīvākais un vispragmatiskākais veids, kā atbalstīt ekonomisko, sociālo un teritoriālo atšķirību samazināšanas mērķus. Šādā situācijā kohēzijas politika ir būtisks stabila atbalsta avots ieguldījumiem, lai novērstu minētās atšķirības (skatīt ierāmēto tekstu 10. lpp.).

Efektīvi valsts kapitālizdevumi ir būtisks ekonomikas izaugsmes un nodarbinātības priekšnoteikums un patiešām arī virzītājspēks. Tādēļ ieguldījumu politikas ir augstākminētās politiku kombinācijas neatņemama sastāvdaļa. Lai veicinātu privātos ieguldījumus, ir nepieciešams stabils makroekonomiskais klimats. Savukārt, lai finansētu ilgtermiņa valsts kapitālieguldījumus, ir nepieciešama ilgtspējīga fiskālās politikas struktūra. Lai valstu ieguldījumi būtu efektīvi, tiem jāatbilst iekšējā tirgus nosacījumiem un likumdošanas iniciatīvām. Komisija ir pārliecināta, ka Eiropas reģioniem un

pilsētām ir būtiska nozīme ekonomikas politiku īstenošanā un ieguldījumu veikšanā izaugsmes un nodarbinātības jomās. Pēdējo gadu laikā kohēzijas politika ir arī parādījusi, kā ieguldījumus var pielāgot, pamatojoties uz svarīgām izmaiņām ekonomikā un pieprasījumā (skatīt ierāmēto tekstu 11. lpp.).

▶ 2013. gads būs izšķirošs gads kohēzijas politikā.

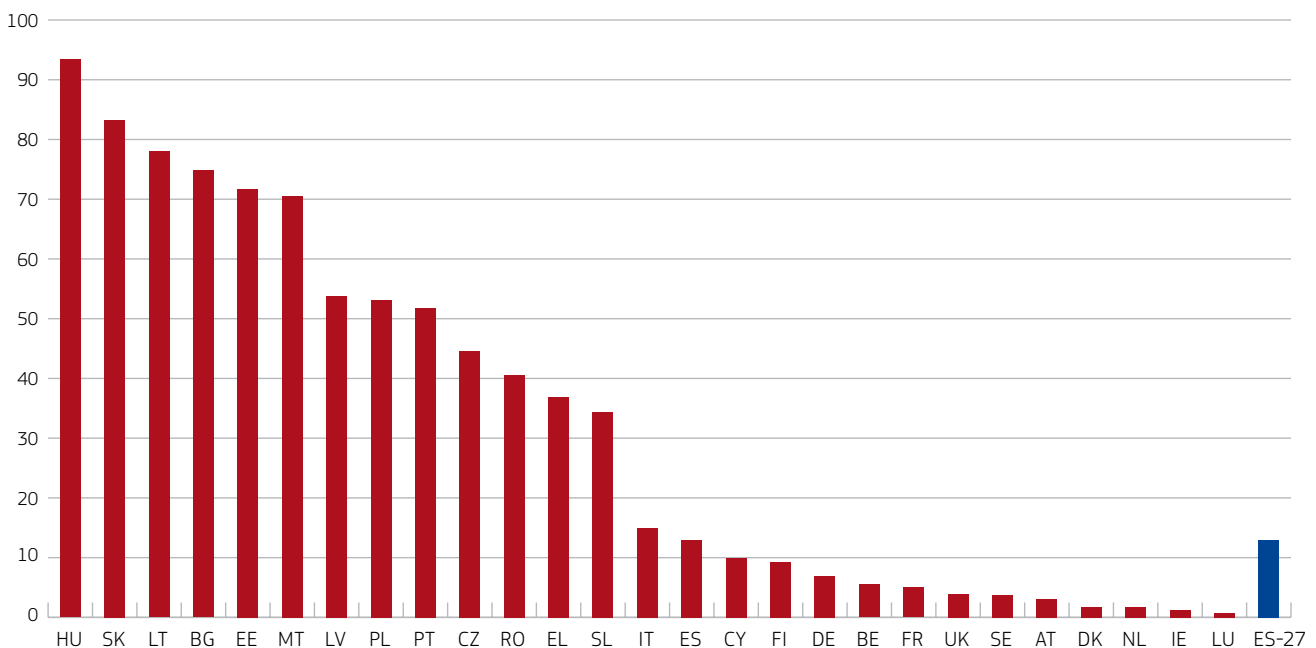
2013. gads būs izšķirošs gads kohēzijas politikā, jo dalībvalstis prezentēs to stratēģiskos daudzgadu investīciju plānus kā partnerības līgumus 2014.-2020. gadam. Dalībvalstīm jānodrošina, ka šajos līgumos ietvertās stratēģiskās ilgtermiņa ieguldījumu prioritātes pilnībā atbilst valstu reformu programmām. Tiem arī jāatbalsta stratēģijas “Eiropa 2020” mērķi un attiecīgie katrai valstij adresētie ieteikumi, ar kuriem Eiropas Komisija iepazīstinās šogad.

KOHĒZIJAS POLITIKAS SEKMĪGAIS SVIRAS EFEKTS DARBOJAS KĀ VALSTS IEGULDĪJUMU INSTRUMENTS

Kohēzijas politika ik gadu piesaista ieguldījumus vidēji 65 miljardu eiro apmērā (ES un valstu līdzfinansējums kopā), kas atbilst vairāk nekā 50% no kopējā valsts finansējuma daudzās dalībvalstīs. Tam nenoliedzami ir ievērojama ietekme uz ES ekonomiku. Iekšzemes kopprodukts (IKP) 12 dalībvalstīs, kuras pievienojās Savienībai 2004. gadā vai pēc tā, ir pieaudzis un turpinās pieaugt par 1,5% periodā no 2007. līdz 2016. gadam, kamēr tiek īstenotas pašreizējās kohēzijas programmas. Kohēzijas politikai ir gan īstermiņa ietekme programmu īstenošanas laikā, gan ilgtermiņa ietekme, uzlabojot Eiropas ekonomikas struktūru un sniegumu. Šī procesa ietvaros reģioniem jānosaka skaidras stratēģiskās prioritātes un jākoncentrējas uz vietējām priekšrocībām, jānovērš traucēkļi inovācijām un pilnībā jāizmanto vietējais inovāciju potenciāls.

Jaunākie dalībvalstu ziņotie dati parāda, ka 2011. gads bija gads, kad kohēzijas politika pašreizējā periodā sāka dot būtiskus rezultātus. Tika ziņots, ka 2011. gadā ERAF un Kohēzijas fonda programmu ietvaros tika izveidoti 190 000 bruto darbavietu, tādējādi palielinot kopējo pašreizējās programmās radīto darbavietu skaitu līdz 400 000. 2011. gadā tika atbalstīti 27 000 jaunizveidoto uzņēmumu, kopējam programmu radīto darbavietu skaitam pieaugot līdz 53 000. Kopā ar dalībvalstu sniegto līdzfinansējumu kohēzijas politika nodrošina ievējamu daļu no valstu ieguldījumiem Eiropā un vairāk nekā pusi no visiem valstu ieguldījumiem vairākās dalībvalstīs. Tādējādi laikā, kad nepieciešama fiskālā konsolidācija, kohēzijas politika sniedz būtisku ieguldījumu Eiropas nākotnes labklājībā un stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā.

▶ Kohēzijas finansējums (ES un valsts)% izteiksmē no kopējiem valstu ieguldījumiem (vidēji 2009.-2011. gadā)

Komisijai ir būtiska nozīme ekonomikas attīstības analizēšanā un uzraudzīšanā un galveno attīstības atšķirību noteikšanā. Pārrunājot šos jautājumus ar dalībvalstīm, tas palīdzēs veikt mērķtiecīgākus ieguldījumus valstu ekonomiku ietvaros, liekot būtisku uzsvāru uz izaugsmi. Ir ļoti svarīgi pareizi noteikt izaicinājumus un potenciālās zināšanas vietējā un reģionālā līmenī. Nākamajā plānošanas periodā partnerības līgumiem un darbību programmām vajadzētu būt balstītām uz teritoriālās intervences loģiku, kuras ietvaros izaicinājumi un teritoriju potenciāls kalpo kā pamats prioritātēm un ieguldījumiem.

Komisijas priekšlikumu par reformētu kohēzijas politiku izdošanās lielākoties būs atkarīga no tā, kā šie priekšlikumi tiks praktiski pārvērsti konkrētā vietējā līmeņa rīcībā. Tādēļ būtiska nozīme ir partneriem – partneri, jo īpaši vietējās un reģionālās iestādes, var vislabāk nodrošināt gan iesaisti programmās, gan īstenošanas kvalitāti. Tā ir tāpēc, ka viņi pārzina ne tikai savu teritoriju vajadzības, bet gan arī veidus, kā tās atrisināt.

► Vietējās un reģionālās iestādes var vislabāk nodrošināt gan iesaisti programmās, gan īstenošanas kvalitāti.

Būtiska 2014.-2020. gada kohēzijas politikas iezīme būs koncentrēt ieguldījumus uz mazāku konkrētu jomu skaitu. Šāda pieeja būs būtiska nozīme ieguldījumu novirzīšanā, lai nodrošinātu gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi. Šajā procesā tiks atbalstītas arī inovācijas un mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), vienlaicīgi risinot klimata, enerģētikas un vides jautājumus un radot darbavietas.

Šīs tematiskās koncentrācijas mērķis ir maksimāli palielināt ieguldījumu pievienoto vērtību Eiropā kā vienotā veselumā, izmantojot pasaules mēroga prioritāšu tematisko sarakstu, un tai piemīt elastīgums, lai varētu pielāgot stratēģijas reģionu individuālajām vajadzībām un izaicinājumiem. Šāda finanšu koncentrācija būs skaidrāk vērsta uz rezultātiem, nodrošinās spēcīgāku loģisku pamatu valstu ieguldījumiem un ļaus sagatavot uzticamākus pārskatus par iznākumiem un rezultātiem. Tā arī nodrošinās snieguma rādītāju sistēmu un atzinīgi novērtēs un turpinās atbalstīt veiksmīgās programmas.

Ir sācies neoficiālais turpmāko programmu sagatavošanas process, pamatojoties uz neoficiālajiem Komisijas nostāju dokumentiem⁽¹⁾ un ņemot vērā arī 2012. gada attiecīgos katrai valstij adresētos ieteikumus un analīzi, kas izklāstīta dienestu darba dokumentos⁽²⁾. Šis koordinēšanas process 2013. gadā kļūs intensīvāks, lai nodrošinātu, ka nākamās paaudzes programmas sniedz visefektīvāko ieguldījumu izaugsmē un darbavietu izveidē mūsu reģionos un dalībvalstīs.

TEMATISKĀ PĀRPLĀNOŠANA

Kohēzijas politikas elastīgums izpaužas kā iespēja dinamiskā veidā mainīt vai pārplānot finansējuma mērķus atbilstoši vajadzībām.

Lielākā tematiskā pārplānošana (relatīvā izteiksmē) ir notikusi Īrijā (42%), Maltā (24%), Portugālē (24%), Bulgārijā (12,5%) Spānijā (12,2%) un Lietuvā (11,3%).

Līdz šim pārplānošanas kopējās ietekmes rezultātā ir nostiprināti piešķirumi enerģētikas, inovāciju un pētniecības, tehnoloģiju un attīstības (*Research, Technology and Development – RTD*) jomām, darba tirgum (tostarp attiecībā uz jauniešu nodarbinātību), vispārējam uzņēmumu atbalstam un ceļu, kultūras un sociālajai infrastruktūrai.

Pārplānošana jauniešu nodarbinātības un MVU atbalstam

Kopš 2012. gada sākuma vismaz divpadsmit dalībvalstīs ir novirzījušas ievērojamus resursus ERAF un vai Eiropas Sociālā fonda (*European Social Fund – ESF*) darbības programmu ietvaros un starp tām, lai īstenoju pasākumus cilvēku nodarbinātības uzlabošanai, jauniešu bezdarba novēršanai un MVU atbalsta nostiprināšanai.

Astoņās dalībvalstīs, uz kurām ir vērsta Barroso iniciatīva, vismaz 625 000 jauniešu (uz 2012. gada oktobri) gūs labumu no līdzekļu pārdales ar jauniešiem saistītajām programmām. Tāpat arī jaunatnes rīcības grupu un divpusējo sanāksmju rezultātā daudzas dalībvalstīs tagad ir izstrādājušas visaptverošas iniciatīvas jauniešu nodarbinātības un darbavietu izveides plāniem, kā arī izglītības un apmācības programmām.

Laikā no 2007. līdz 2013. gadam kohēzijas politika bija lielākais ES atbalsta avots MVU jomā. ERAF ietvaros MVU ir piešķirti vairāk nekā 25 miljoni eiro, kā arī tie gūs labumu no papildus 27 miljardiem eiro, kas piešķirti vispārējam uzņēmumu atbalstam. Attiecībā uz MVU rīcības grupas īsteno daudz pasākumu, lai nostiprinātu vai paātrinātu ERAF atbalstu, un tiek plānots, ka no tiem labumu gūs vēl aptuveni 56 000 MVU.

(1) http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_lv.cfm

(2) http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/index_lv.htm

► UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/europe2020/index_lv.cfm

▶ 2013. GADA REGIOSTARS APBALVOŠANAS CEREMONIJĀ TIEK DEMONSTRĒTI JAUNI NOVATORISKI PROJEKTI

2013. gada RegioStars apbalvošanas ceremonija notika Briselē 31. janvārī, un tajā tika paziņoti pieci uzvarējušie projekti, ko izvēlējās žūrija kategorijās: gudra izaugsme (*Smart Growth*), ilgtspējīga izaugsme (*Sustainable Growth*), integrējoša izaugsme (*Inclusive Growth*), CityStar kategorija un informācijas un komunikācijas kategorija.

Sešu gadu laikā RegioStars apbalvošanas ceremonija ir kļuvusi vēl nozīmīgāka – šogad pieteikumu skaits bija rekordliels, kā arī tika demonstrētas iespaidīgas inovācijas un radošā domāšana. RegioStars apbalvošanas ceremonijā tiek izteikta atzinība izcilajiem novatoriskajiem projektiem, kuri kopš 2000. gada janvāra ir saņēmuši ieguldījumus ES reģionālās politikas ietvaros un kuri palīdzēs veicināt nodarbinātību nākotnē.

Apbalvojumus pasniedza reģionālās politikas komisārs Johannes Hahn un RegioStars žūrijas priekšsēdētājs un bijušais Reģionu komitejas priekšsēdētājs Luc van den Brande.

▶ UZZINIET VAIRĀK

RegioStars 2013:
[http://ec.europa.eu/regional_policy/
cooperate/regions_for_economic_change/
regiostars_13_en.cfm?exp=6](http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_13_en.cfm?exp=6)

▶ EIROPAS REĢIONU IEDVESMOŠANA

**REGIOSTARS ŽŪRIJAS
PRIEKŠSĒDĒTĀJS LUC VAN
DEN BRANDE ATSKATĀS
UZ SEŠIEM REGIOSTARS
APBALVOŠANAS GADIEM**

RegioStars apbalvojumi ir viens no viskonkurētspējīgākajiem un visplašākā mēroga apbalvojumu kopumiem, ko var iegūt mūsu reģioni, lai tiktu novērtēti to sasniegumi un izvērtēta to konkurētspēja attiecībā pret citām iniciatīvām. Konkursa mērķis ir izteikt atzinību darbam, ko ieguldījuši cilvēki (visos līmeņos) savu reģionu un Eiropas Savienības novatoriskās attīstības labā.

500 projekti 6 gadu laikā

Pēdējo 6 gadu laikā tika nominēti 500 projekti no visām dalībvalstīm. No tiem 160 projekti tika iekļauti galīgajos sarakstos, un 31 projekts saņēma kārotos apbalvojumus. Arī šogad tika pieteikti kvalitatīvi projekti, kas izcēlās ar īpašu novatoriskumu konkrētās situācijās un konkrētos reģionos.

Būtiski ir arī tas, ka šo projektu ietvaros ir tikušas izveidotas spēcīgas partnerības, kas sākumā darbojas ar ERAF/ESF atbalstu un pēc tam turpina to darīt patstāvīgi ar saviem līdzekļiem, sasniedzot konkrētus rezultātus vietējā mērogā.

Uzvarējušajiem projektiem piemīt četras būtiskas pazīmes: novatoriskums, ietekme, ilgtspējība un partnerība, ieguldot papildu darbu komunikācijas jomā.

Attiecībā uz mērķiem projekti ir daudzpusīgi. Tie parasti ir arī daudzlīmeņu, jo projektos iesaistās uzņēmīgi partneri, kuri savstarpēji sadarbojas, lai veicinātu savu reģionu attīstību.

Starptautiska labās prakses demonstrēšana

Pirms sešiem gadiem *RegioStars* konkurss tika izveidots kā forums, kurā varēja demonstrēt labās prakses piemērus un dalīties ar tiem starptautiskā mērogā. Bieži sekmīgi īstenotās vietējās un reģionālās iniciatīvas, ko līdzfinansēja struktūrfondi un Kohēzijas fonds, bija zināmas tikai vietējā līmenī.

Tagad tās var būt iedvesmas avots citiem reģioniem, kuri var pārņemt šīs labās prakses un pielāgot tās vietējai videi.

« **RegioStars konkurss palīdz īstenot novatoriskus projektus un sniedz iespējas lieliskam radošumam reģionālā līmenī visā Eiropā.** »

RegioStars žūrijas priekšsēdētājs Luc van den Brande

Iespējas būt radošiem

RegioStars konkurss palīdz īstenot novatoriskus projektus un sniedz iespējas lieliskam radošumam reģionālā līmenī visā Eiropā. Ar saviem panākumiem tie atkal var apliecināt, ka kohēzijas politika veicina Eiropas Savienības sociālo un ekonomisko attīstību.

GUDRA IZAUGSME UNIVERSITĀŠU PIESAISTE REĢIONĀLAJAI IZAUGSMEI UZ ZINĀŠANĀM BALSTĪTAS IZAUGSMES VEICINĀŠANA PORTO

Projekts "UPTEC – Porto Universitātes Zinātnes un tehnoloģijas parks" Porto pilsētā apvieno akadēmiskās aprindas ar uzņēmējdarbības aprindām, veidojot dinamisku, uz inovācijām vērstu vidi, un palīdz sekmēt zināšanu un tehnoloģiju nodošanu.

Parks Portugāles ziemeļu reģionā aptver 110 uzņēmumus (no kuriem 95 ir jaunizveidoti uzņēmumi), nodarbina aptuveni 800 speciālistus un ir būtisks elements, lai piesaistītu reģionam ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI). UPTEC, kas īsteno darbības dažādās nozarēs, sākot no filmu un TV nozares un beidzot ar energoefektivitātes un jūras tehnoloģiju nozarēm, iegulda vērtīgu darbu, lai mazinātu reģiona atkarību no zemo tehnoloģiju rūpniecības.

►Uzziniet vairāk: www.uptec.up.pt

ILGTSPĒJĪGA IZAUGSME RESURSU EFEKTIVITĀTES ATBALSTĪŠANA MVU KONSULTĀCIJU SNIEGŠANA UZŅĒMUMIEM PAR IZMAKSU SAMAZINĀŠANU VIDES AIZSARDZĪBAS JOMĀ

Projekts "ENWORKS – resursu efektīvas izmantošanas atbalsts" Anglijas ziemeļrietumos sniedz profesionālas konsultācijas un atbalstu uzņēmumiem vides aizsardzības jomā, izmantojot projekta apvienoto vietējo organizāciju

tīklu. Nodrošinot speciālistu atbalstu īstenošanas vietā, tiešsaistes rīkus un zināšanu un prasmju nodošanu, ENWORKS palīdz maziem uzņēmumiem palielināt resursu efektivitāti,

samazināt uzņēmuma izmaksas un būt konkurētspējīgākiem, vienlaicīgi samazinot vides riskus, kas ietekmē šos uzņēmumus, piemēram, resursu cenu svārstības. Tikai divu pēdējo projektu ietvaros vien ENWORKS ir sniedzis intensīvu atbalstu vairāk nekā 4000 MVU, kas ļāva tiem ietaupīt aptuveni 85 miljonus mārciņu gadā. Kas attiecas uz ieguvumiem vides aizsardzības jomā, līdz šim ir ietaupītas 75 800 tonnas CO₂ emisiju, 646 000 m³ ūdens un 10 700 tonnas materiālu.

►Uzziniet vairāk: www.enworks.com

INTEGRĒJOŠA IZAUGSME SOCIĀLĀS INOVĀCIJAS – RADOŠAS ATBILDES UZ SOCIĀLAJĀM PROBLĒMĀM ILGSTOŠU BEZDARBNIEKU NODARBINĀŠANA

Projekta "Individuālās nodarbinātības ceļi" mērķis bija samazināt ilgtermiņa bezdarbu par 45 gadiem vecāku iedzīvotāju vidū Varmijas-Mazūrijas vojevodistē, Polijā. Tā ietvaros Polijas apstākļiem tika pielāgots radošs Somijas modelis, lai palīdzētu atkal iesaistīties darba tirgū iedzīvotājiem, kam ir grūtības atrast darbu (veselības, vecuma vai invaliditātes dēļ). Šī pieeja ietver vispārīgu katra indivīda novērtējumu, kā arī uz konkrētām problēmām vērstu ilgtermiņa rehabilitāciju, apmācīšanu, psiholoģiska atbalsta

sniegšanu un starpniecību attiecībās ar darba devējiem. Rezultāti ir bijuši ļoti iedvesmojoši – 80% no 32 dalībniekiem atrada darbu un 90% no tiem vēl joprojām bija nodarbināti pēc 15 mēnešiem. Polijas valsts nodarbinātības dienesti īsteno šo projektu arī citos reģionos.

►Uzziniet vairāk: www.erkon.elblog.com.pl

CITYSTAR INTEGRĒTAS PIEEJAS PILSĒTU ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI BERLĪNES MAZĀK ATTĪSTĪTO APGABALU ATJAUNOŠANA

Projekts “*Rajonu pārvaldība Berlīnē*” ir stratēģija, ko Berlīnes pilsētas pārvaldes iestādes ieviesa 1999. gadā ar mērķi atjaunot pilsētas sociāli mazāk attīstītos apgabalus. Saskaņoties ar tādām problēmām kā novārtā pamestas sabiedriskās un zaļās zonas, sliktā etniskā integrācija un augsts jauniešu bezdarba līmenis, projektā piedalījās apgabalu pārstāvji, kuri tika iesaistīti arī lēmumu pieņemšanas procesā. Tika izveidotas apgabalu padomes, kas sastāvēja no vietējiem dalībniekiem, lai mudinātu tos uzņemties atbildību par savu apgabalu uzlabošanu un veidotu to nākotni. Projekta ietvaros tika sniegts atbalsts skolām, atjaunotas sabiedriskās vietas

un veicināta kopīga apgabala kultūra. Šobrīd darbības ir paplašinātas un ietver karjeras atbalstu, kā arī sociālo un etnisko integrāciju – jo īpaši apgabalos, kurā liela daļa iedzīvotāju nāk no migrantu ģimenēm (dažos gadījumos līdz pat 79%).

►Uzziniet vairāk: www.quartiersmanagement-berlin.de

INFORMĀCIJA UN KOMUNIKĀCIJA ES REĢIONĀLĀS POLITIKAS POPULĀRIZĒŠANA AR ĪSIEM VIDEOKLIPIEM

PRIEKŠSTĀTU MAINĪŠANA PAR DZIRDĒS TRAUČĒJUMIEM

Projekts “*Atrodi darbu*” Lietuvā palīdz atrast darbu cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Tas ir arī palīdzējis cīnīties pret stereotipiem un mainīt ierasto attieksmi pret kurliem cilvēkiem, vienlaicīgi uzsverot cilvēku ar dzirdes traucējumiem nodarbinātības potenciālu. Projekta ietvaros tika īstenota uz video balstīta sociālā kampaņa ar vairākiem īsiem video, ko demonstrēja TV un internetā, lai mainītu attieksmi. Tajā ir iesaistījušies arī īpaši apmācīti darbā pieņemšanas speciālisti, kas strādā vairākos izmēģinājuma darba centros, lai palīdzētu cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem atrast piemērotas darba iespējas un, ja nepieciešams, darbotos kā starpnieki attiecībās ar darba devējiem. No vairāk nekā 600 cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, kuri aktīvi iesaistījās šajā projektā, vairāk nekā 400 tika veiksmīgi pieņemti darbā.

►Uzziniet vairāk: www.esparama.lt/regiostars

▶ PILSĒTU ATTĪSTĪBAS PROJEKTU DATUBĀZE POLITIKAS APGUVĒI

Pilsētām ir būtiska nozīme gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes nodrošināšanā. Tās ir ekonomikas virzītājspēki, savienojamības, radošuma un inovāciju vietas un pakalpojumu centri to attiecīgajās apkārtnēs. Bet pilsētām ir arī sava “pelēkā” puse, kur ir izteiktas tādas problēmas kā bezdarbs, trokšņi un gaisa piesārņojums, kā arī noslāņošanās un nabadzība. Eiropas Komisijai jāsadarbības ar pilsētām, lai īstenotu kopīgu redzējumu par Eiropas rītdienas pilsētu – ievērojama sociālā progresa vietu ar augstu sociālās kohēzijas pakāpi, demokrātijas, kultūras dialoga un daudzveidības platformu un vietu, kur norit “zaļa”, ekoloģiska vai vides atjaunošana.

Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) jau ilgi atbalsta pilsētas, lai risinātu daudzpusīgās pilsētvides problēmas, vienlaicīgi sasniedzot pamata mērķus, kas ir ekonomiskās labklājības stiprināšana, vienlīdzības veicināšana, pilsētvides uzlabošana un labas pilsētu pārvaldības veicināšana gan mazākās, gan lielākās pilsētās. Tā kā pilsētas dzīves dažādie aspekti ir savstarpēji saistīti, sekmīgu pilsētvides attīstību ir iespējams nodrošināt tikai, īstenojot integrētu pieeju, kas nodrošina projektu savstarpējo sinerģiju, koordināciju un papildināmību un pēc iespējas samazina rezultātu dublēšanos vai pretrunas. Darbībām, kas attiecas uz pilsētvides fizisko atjaunošanu, jābūt savstarpēji saistītām ar pasākumiem, kas cita starpā veicina izglītību, saimniecisko attīstību, sociālo iekļaušanu un vides aizsardzību. Turklāt, lai sekmīgi īstenotu integrētu pieeju, ir nepieciešama arī vietējo pilsoņu, pilsoniskās sabiedrības un dažāda līmeņa valsts iestāžu ciešu partnerattiecību attīstība.

Eiropas Komisija neseno publicēja pētījumu par to, kā pilsētas izmanto ERAF atbalstu, lai padarītu tās piemērotākas dzīvošanai un strādāšanai. Pētījums aptver 50 ERAF atbalstītus projektus astoņās dažādās jomās. Attiecībā uz katru pilsētu ir sagatavoti trīs veidu dokumenti – kopsavilkums, kas satur visbūtiskāko informāciju, 6-8 lpp. garš gadījuma pētījums, kurā viegli saprotamā valodā aprakstīta situācija, un garš analītisks apraksts, kas ir paredzēts profesionāļiem un satur detalizētu informāciju par projektu. Pētījuma

mērķis bija izveidot apjomīgu datubāzi, kurā ir apkopotas dažādas pilsētu prakses, lai atspoguļotu iespējamo pilsētvides attīstības pasākumu plašo klāstu. Komisija cer, ka šī datubāze būs informācijas un iedvesmas avots pilsētām, vadošajām iestādēm un citām institūcijām, kuras ir ieinteresētas pilsētvides attīstībā. Šis pētījums ir sagatavots tieši laikā, jo tikko ir uzsākta gatavošanās 2014.-2020. gada plānošanas periodam, kurā Eiropas Komisija vēlas piemērot integrēto pieeju, lai nodrošinātu pilsētu ilgtspējīgu attīstību, pieprasot katrai dalībvalstij atvēlēt vismaz 5% no tās saņemtā ERAF piešķiruma pilsētvides attīstības vajadzībām.

Šis pētījums nav novērtējums par kohēzijas politikas pilsētvides aspektu, bet gan pārskats par esošo situāciju attiecībā uz to, kā pilsētas ir īstenojušas vietējās pilsētvides politikas, ko laikā no 2007. līdz 2013. gadam finansē ERAF. Atsevišķu gadījumu izvēle nenozīmē to, ka tie ir vislabākie gadījumi dalībvalstu vidū vai ES mērogā. Kā tas ir ar jebkuru praksi, šie gadījumu pētījumi ir uzskatāmi par labiem atsevišķos aspektos. Tajos ir aprakstītas interesantas idejas, problēmu risinājumi un sadarbības veidi. Tādējādi gadījumu pētījumos aprakstītā pieredze var potenciāli radīt jaunu domāšanas veidu un iedvesmot iestādes mācīties no šīs pieredzes un pielāgot to citos kontekstos un situācijās, iesaistot sabiedrību, lai nodrošinātu taisnīgāku sociālo un teritoriālo attīstību.

Viens no vīdīgākajiem pētījuma rezultātiem ir mainīgā ģeometrija, ko veido stratēģijas, kuras izstrādātas pilsētvides un teritoriālās kohēzijas nodrošināšanai, īstenojot integrētas pieejas. Vairākās praksēs, jo īpaši tajās, kas tiek īstenotas trūcīgajās pilsētās, sociālo, ekonomisko un vides faktoru dēļ dominē uz teritoriju balstīts intervences veids. Fiziskā atjaunošana joprojām ir būtisks virzītājspēks, kas palīdz izveidot sadarbību starp vairākām ieinteresētajām pusēm politiku integrācijas jomā. Ir salīdzinoši maz gadījumu, kuros uz vietu balstīta pieeja ir tikusi kombinēta ar uz cilvēkiem balstītu pieeju, un vēl mazāk ir tādu gadījumu, kuros tika izveidota ERAF un ESF šķērsfinansēšana. Šo pieeju vajadzētu izmantot plašāk nākotnē, jo ieguldījumi pilsētvides infrastruktūrā, neieguldot cilvēkos, visticamāk nedos ilgtspējīgus rezultātus. ▶▶

Senā Le Murate cietuma kompleksa atjaunošana
Florences vēsturiskajā centrā, Itālijā.

"Saulėtekio ieleja" (*Saulėtekio slėnis*) Viļņā, Lietuvā
atrodas divas lielas universitātes, pētniecības
organizācijas, zinātnes un tehnoloģiju parks un
augsto tehnoloģiju uzņēmumi.

Mācību rajons *Robinsbalje*
Brēmenē, Vācijā.

► GUDRA IZAUGSME

Daudzas pilsētas cenšas pārorientēties, nodrošinot fizisku darba telpu ar kultūras, tehnoloģiskajām un pētniecības un izstrādes (*Research & Development – R&D*) iespējām. Vajadzētu izvairīties no tā, ka visas pilsētas mēģina izveidot vienu un to pašu zinātnes grupu un tādējādi izšķiež resursus. Gudras izaugsmes projektu ietvaros var tikt izveidoti ar ēkām, tehnoloģijām un darbībām saistīti mākslīgi stimuli, kas neatspoguļo reālo pieprasījumu pēc vietām, kas aprīkotas ar augstām tehnoloģijām, to vietējās apkārtnēs. Šiem projektiem jāietver pārdomāta specializācija, apvienojot uz vietas balstītu loģiku, lai atšķirtu attiecīgo apgabalu no pārējiem konkurentiem, ar novatoriskas sistēmas izveidi. Tādēļ reģionālās pārdomātās specializācijas stratēģijas jāaskaņo ar reģionu galveno pilsētvides centru gudras izaugsmes stratēģiju.

► ILGTSPĒJĪGA IZAUGSME

Ilgtermiņa izaugsmes stratēģiju mērķis ir mainīt izaugsmes virzību uz modeli, kurā tiek izmantots mazāk resursu, lai sasniegtu augstāku izaugsmes līmeni. Pilsētas parasti iesaistās pamestu rūpniecisko teritoriju pilnveidošanā vai stratēģijās, kas palīdz īstenot pāreju uz oglekli neradošu energosistēmu. Pamestu rūpniecisko teritoriju pilnveidošana ir ļoti būtiska, lai palīdzētu nodrošināt kompakta pilsētas un parādītu, ka zeme ir izsmelams resurss, kas jāizmanto atkārtoti. No oglekļa dioksīda emisijām brīvas pilsētas izveidei un energoefektīvu mājokļu, uzņēmumu un dzīves vides risinājumu ieviešanai ir nepieciešama

ne tikai politiskā atņemšanās, bet šiem pasākumiem arī jāpiesaista dalībnieki, veicinot informētību un palielinot iespējas. Ilgtspējīgas izaugsmes projekti arī atspoguļo vairāklīmeņu pārvaldības būtiskumu. Kompleksas darbības vai vairāku darbību kopums parasti rada sarežģītus ieinteresēto pušu sadarbības modeļus, un to īstenošana ir atkarīga no šiem modeļiem.

► INTEGRĒJOŠA IZAUGSME

Lai izaugsme būtu ilgtspējīga gan ekonomiskā, gan sociālā ziņā, tai jābūt integrējošai, tādējādi sasniedzot visas sabiedrības daļas. Būtisks priekšnoteikums integrējošas izaugsmes sasniegšanai ir darbību uzsākšana cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību, lai samazinātu atšķirības dalībvalstīs un visā ES. ERAF un ESF cieši jāsadarbjas, lai modernizētu izglītības un apmācības sistēmas, samazinātu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, ieguldītu kopienas infrastruktūrā un izglītības, sociālajā un veselības aprūpes infrastruktūrā. Galīgais mērķis ir stiprināt kopienas un uzlabot piekļuvi pakalpojumiem. Daudzos gadījumos galvenās integrējošās izaugsmes mērķgrupas ir cilvēki, kurus var raksturot kā grūti aizsnielamus un ar īpašām vajadzībām. Viņu dzīves apstākļi var novest pie šo cilvēku izvairīšanās no sabiedriskās dzīves. Ar vēl sarežģītākiem šķēršļiem aktīvai dalībai kopienas dzīvē saskaras cilvēki no minoritāšu aprindām, piemēram, migranti, romu tautības cilvēki un cilvēki ar kustību traucējumiem.

▶ **GUDRĀ IZAUGSME VĪNĒ**

Inkubators jaunizveidotiem uzņēmumiem un MVU ar izaugsmes potenciālu

Gudrai izaugsmei ne vienmēr jābūt lielai. Vīnē tiek īstenots projekts *Mingo*, un tā budžets ir vairāk nekā 3 miljoni eiro, no kuriem pusi nodrošina ERAF. Projekts parāda, kā mazi uzņēmumi un mikrouzņēmumi var sekmēt gudru izaugsmi Eiropā. Projekta ietvaros tiek risināti tādi jautājumi kā palīdzība jauniem uzņēmumiem, lai tie kļūtu veiksmīgi, un atbalsts izveidotajiem uzņēmumiem, lai tie turpinātu būt novatoriski. Projekts sniedz integrētu darbības sākšanas atbalstu uzņēmumu dibinātājiem, nodrošina apmācību esošajiem mazajiem uzņēmumiem, tīklu veidošanas pasākumus un uzņēmējdarbības balvu ceremonijas, daudzvalodu pakalpojumus uzņēmumiem ar dažādu etnisko sastāvu un apgabala plānu, kas palīdz popularizēt vietējās iepirkšanās ielas un nodrošina vietējo patēriņa tirgu atbilstību standartam. Tāpat arī projekts *Mingo* joprojām piedāvā biroja telpas visiem uzņēmumiem, kuriem nepieciešama vieta savas darbības īstenošanai.

▶ **UZZINIET VAIRĀK**

www.mingo.at

▶ **ZALĀ IZAUGSME ĢENTĒ**

Pilsētas mājokļu un ēku energopatēriņa samazināšana

Ģentes pilsētai ir iedibinātas vides aizsardzības aktīvisma tradīcijas, tāpēc tas nav nekāds pārsteigums, ka tieši šī bija pirmā Beļģijas pilsēta, kas ieviesa savu vietējo klimata plānu. Ģentes Vides dienests ir uzsācis ievērojamu iniciatīvu, lai samazinātu energopatēriņu pilsētas mājokļos un citās ēkās. Iedvesmojoties no tā, ka arvien pieaug pieprasījumu skaits pēc konsultācijām par renovāciju, pazeminot energopatēriņu, no mājokļu īpašnieku un īrnieku puses, ir izstrādāta programma, kas palīdz apmierināt māju īpašnieku un namsaimnieku pieprasījumu ar pielāgotiem piedāvājumiem no būvniecības nozares. Dizaina speciālisti, būvuzņēmēji un uzņēmējdarbības aprindas kopumā tiek motivētas izstrādāt tehniskus, materiālus un nedārgus risinājumus mājokļu energoefektivitātes uzlabošanai. Projektam ir ļoti spēcīgs integrējošs elements, jo pilsēta īsteno minētos pasākumus, lai atbalstītu māsaimniecības, kurām tas nepieciešams visvairāk, nodrošinot saskaņotu vadības, palīdzības un atbalsta kopumu ilgtspējīgāka dzīves modeļa izveidošanai.

▶ **UZZINIET VAIRĀK**

www.milieuadvieswinkel.be/

▶ **INTEGRĒJOŠĀ IZAUGSME TERASĀ**

Darbs migrantu integrācijas un kopienas kohēzijas jomā vienā pilsētas rajonā

Plāns Terasas pilsētas rajonam *District 2* ir sekmējis sociālo iekļaušanu apgabalā, kas saskārās ar augstu konflikta risku, ņemot vērā pilsētas piedzīvoto straujo imigrantu pieplūdumu, kas apdraudēja administratīvo kārtību. Reģionālās valdības (*Generalitat de Catalunya*) teritoriālais likums bija reģionu atjaunošanas regulējums un instruments. Plānā, ko atbalstīja reģionālā pilsētvides atjaunošanas programma, bija integrēti sociālie pasākumi un pilsētvides atjaunošana kā vienots pārmaiņu process, vienlaicīgi samazinot rajona noslāņošanu no pārējās pilsētas un uzlabojot tā reputāciju attiecībā uz iespējamiem un konfliktiem. Plāns tika īstenots ar aktīvu pilsoņu iesaistīšanos, un tas ieviesa transversālu pieeju dažādu pašvaldības dienestu vidū.

▶ **UZZINIET VAIRĀK**

www.terrasa.cat

►INTEGRĒJOŠA IZAUGSME AR INTEGRĒTU PIEEJU PILSĒTU ATTĪSTĪBAI

Mazāk attīstīta Budapeštas apgabala atjaunošana, galvenokārt ieguldot mājokļos

Magdolna rajona projekts ir pirmais patiešām integrētais, sociāli atbildīgais atjaunošanas projekts Ungārijā. Šī projekta, kas tika īstenots vienā no trūcīgākajiem Budapeštas rajoniem, mērķis ir ne tikai uzlabot mājokļu un dzīves apstākļus, bet gan arī stiprināt vietējo iedzīvotāju piederības sajūtu. Ieguldījumi materiālajā infrastruktūrā tika papildināti ar daudziem nemateriālās infrastruktūras projektiem, kuru mērķis bija novērst marginālo grupu smagās sociālās problēmas attiecīgajā rajonā. Tādējādi mājokļu fiziskās kvalitātes uzlabošana notika vienlaicīgi ar atbalsta sniegšanu aktīvai iedzīvotāju dalībai.

Tiktāl ir īstenoti divi posmi. Pirmais posms tika īstenots 2005.-2008. gadā ar rajona un pilsētas pašvaldību finansējumu, savukārt otrais posms tika īstenots 2008.-2011. gadā ar ERAF atbalstu. Tomēr šie divi posmi ir tikai sākums rajona attīstības stratēģijai, kas visticamāk ilgs 15 gadus.

►UZZINIET VAIRĀK
www.rev8.hu/eng.php

Pilsētas ir parādījušas, ka tās var panākt lielas izmaiņas ar sociālām inovācijām. Tomēr pilsētu pārstāvjiem nav nepieciešamo prasmju, lai atrisinātu pilnīgi visas vietējās problēmas. Ar kompetenču decentralizāciju, nododot tās lielākām pilsētām, lielāku pilsoņu iesaistīšanos un informētiem politikas veidotājiem var nepietikt, lai novērstu pieaugošās atšķirības vai bezdarbu. Nepieciešams kā aktīvus dalībniekus iesaistīt reģionālās un valsts iestādes, kas ir atbildīgas par politikas integrāciju attiecīgajos līmeņos. Reģionālajām un valsts pārvaldēm jāatbalsta pilsētas vertikālā līmenī atbilstoši to attiecīgajiem pienākumiem. Pilnveidotām integrētām pieejām var būt efektīvāka ietekme uz pilsētu nākotni, kur un ja vietējā trūkuma problēmas ir saistītas ar politisko, ekonomisko un sociālo dinamiku augstākos pārvaldības līmeņos. Tas atspoguļo, cik būtiskas ir esošās politikas un programmas pilsētvides attīstības jomā.

Daudzi projekti pierādīja, ka ir ļoti svarīgi veidot iespējas inovāciju radīšanai un jaunu ideju īstenošanai vietējā līmenī. Šīs zināšanas ir bieži veidojušās apmaiņas programmu, piemēram, *URBACT*, kā arī sadarbības un pieaugoša mācīšanas procesa rezultātā. Jaunu politiku izstrāde pilsētās ar pārrobežu apmaiņas un mācīšanās programmu starpniecību nav tikpat vienkārša kā darījumi ar precēm. Nav iespējams "kopēt un ielīmēt" politikas risinājumus, un tiem nav gatavu paraugu. Tā vietā politikas veidotājam jāizprot, kā īstenot integrētu pilsētvides attīstību. Šim procesam ir nepieciešamas svarīgas un kontekstuālas zināšanas, jo institucionālā un pārvaldības sistēma katrā vietā atšķiras. Pētījumā minētie 50 gadījumi ir būtisks rīks, kas palīdz pilsētu vidū izplatīt zināšanas pilsētvides jomā.

►UZZINIET VAIRĀK

Rītdienas pilsētas:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/citiesoftomorrow/index_en.cfm

Skatiet gadījumu pētījumus un noslēguma ziņojumu
Inforegio tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/brochures/index_en.cfm#1

<http://www.aeidl.eu/en/projects/territorial-development/urban-development.html>

▶ ES GALVAS- PILSĒTU MOBILIZĒ- ŠANA

KOMISĀRS HAHN MUDINA MĒRUS IZVEST EIROPU NO KRĪZES

28. februārī ES reģionālās politikas komisārs Johannes Hahn, organizēja pirmās tiešās sarunas starp Eiropas Komisiju un ES galvaspilsētām, kas vēlāk kļuva par regulāru pasākumu. Komisārs Hahn aicināja 20 klātesošos mērus uzņemties vadību pār virzību uz atveseļošanos un izaugsmi. Viņš argumentēja, ka galvaspilsētām jāklūst nozīmīgākām, uzņemoties Eiropas ekonomikas un sociālo virzītāju lomu. Komisārs uzstāj arī, ka kohēzijas politikā un visās pārējās ES politikās jābūt izteiktākam pilsētvides aspektam.

Sanāksmē piedalījās arī vides komisārs Janez Potočnik. Visi ES galvaspilsētu – Amsterdamas, Atēnu, Berlīnes, Bratislavas, Briseles, Bukarestes, Lisabonas, Ļubļanas, Luksemburgas, Madrides, Nikosijas, Romas, Sofijas, Stokholmas, Tallinas, Valletas, Vīnes, Viļņas un Varšavas, kā arī Zagrebas (ņemot vērā Horvātijas pievienošanos ES 2013. gada jūlijā) – mēri parakstīja kopīgu paziņojumu par pilsētu lomu un to centrālo nozīmi kā ilgtspējīgas, gudras un integrējošas izaugsmes virzītājspēkiem. Šo paziņojumu atbalstīja arī vairāki mēri, kuri nevarēja ierasties.

Paziņojumā ir teikts, ka "galvaspilsētas ir laboratorijas, kurās jārod ES sociālo un ekonomisko problēmu risinājumi" un ka „galvaspilsētas ir inovāciju un gudras izaugsmes

Dialoga uzsākšana starp Eiropas Komisiju un ES galvaspilsētu mēriem izaugsmes jomā.

1. Arturas Zuokas (Viļņa), 2. Klaus Wowereit (Berlīne), 3. Michael Häupl (Vīne), 4. Zoran Janković (Ljubļana), 5. Eberhard van der Laan (Amsterdama), 6. Alexiei Dingli (Valleta), 7. António Luís dos Santos da Costa (Lisabona), 8. Sten Nordin, (Stokholma),

9. Komisārs Potočnik, 10. Hanna Gronkiewicz-Waltz (Varšava), 11. Komisārs Hahn, 12. Yordanka Fandakova (Sofija), 13. Sorin Mircea Oprescu (Bukareste), 14. Ana Botella (Madrīde), 15. Milan Ftáčnik (Bratislava), 16. Milan Bandić (Zagreba), 17. Konstantinos Georkatzis (Nikosija), 18. Xavier Bettel (Luksemburga), 19. Yiorgos Kaminis (Atēnas), 20. Edgar Savisaar (Tallina).

virzītājspēki, un tie bieži veido izglītības un zinātnes tīklu pamatu". Turklāt "mēs uzskatām, ka Komisijas priekšlikumi par pārvaldības, tostarp ES struktūrfondu pārvaldības, deleģēšanu pilsētām ir būtiski, lai nodrošinātu, ka ir laba izpratne par pilsētvides problēmām un pasākumu īstenošana atbilst reālajām vajadzībām."

Pirms sanāksmes komisārs Hahn minēja: *"Bez Eiropas galvaspilsētām mēs nevarētu pārvērst izaugsmes programmu "Eiropa 2020" realitātē. Tāpēc es aicinu mērus rādīt ceļu, lai izvestu Eiropu no krīzes."*

Kā sanāksmē norādīja komisārs Potočnik, efektīva dabas resursu pārvaldība pilsētu teritorijās ir būtiska, lai nodrošinātu visu pilsoņu veselību un dzīves kvalitāti ierobežotākā pasaules vidē kā jebkad. Pilsētām būs centrāla nozīme Komisijas nesen pieņemtās septītās vides rīcības programmas īstenošanā.

Eiropas Komisija ir sagatavojusi vairākus priekšlikumus, lai uzlabotu ieguldījumu veikšanu pilsētu teritorijās, pārveidojot pašlaik apspriesto kohēzijas politiku. Šajos priekšlikumos ir uzsvērtā integrētas pieejas izmantošana politikas izstrādē. Komisija ir ierosinājusi deleģēt vairāk pilnvaru pašām pilsētām un iespējas izmēģināt jaunās pieejas, lai pielāgotos jaunajiem ekonomiskajiem, vides un sociālajiem izaicinājumiem.

► UZZINIET VAIRĀK

Ziņojums "Rītdienas pilsētas":

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_summary_lv.pdf

Pilsētu ilgtspējīga attīstība ar ES reģionālās politikas starpniecību:

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/urban/index_lv.cfm

Pilsētvides pamatprojekti:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/mayors/2013/projects_en.cfm

▶ FINANŠU INSTRUMENTI

NĀKAMĀS PAAUDZES PROGRAMMAS 2014.-2020. GADAM

Pašreizējā struktūrfondu periodā no 2007. līdz 2013. gadam ir pieaudzis gan finanšu instrumentu klāsts, gan to nozīme, un tiek plānots, ka šis klāsts un nozīme turpinās pieaugt arī nākamās daudzgadu finanšu shēmas (Multi-annual Financial Framework – MFF) 2014.-2020. gadam ietvaros.

Tiek paredzēts, ka jaunā daudzgadu finanšu shēma (MFF) 2014.-2020. gadam būs vairāk vērsta uz rezultātiem un uz mazāku pamata tematisko mērķu skaitu, balstoties uz stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem. Tas tiks sasniegts *inter alia*, atbilstoši izmantojot finanšu instrumentus. Ir sagatavots atjaunināts un pilnīgs noteikumu un nosacījumu kopums, kas attiecas uz finanšu instrumentiem un ir ietverts gan jaunajos noteikumos par ES strukturālajiem instrumentiem, gan jaunajā Finanšu regulā, kas attiecas uz ES budžetu kopumā.

Turpmāk ir sniegts pārskats par vadošo iestāžu uzdevumiem, izstrādājot un ieviešot finanšu instrumentus nākamās paaudzes programmās.

Ex-ante novērtēšana un plānošana

Darbības programmu ieguldījumiem finanšu instrumentos jābūt balstītiem uz iepriekšējiem (*ex-ante*) novērtējumiem par katru finanšu instrumentu. Novērtējumos jāiekļauj informācija par tirgus nepilnībām vai neoptimālām ieguldījumu situācijām, periodā no 2014. līdz 2020. gadam nepieciešamo valsts ieguldījumu aptuveno apjomu un darbības jomu, kā arī nepieciešamajiem finanšu instrumentu veidiem.

Novērtējumus var veikt vairākos posmos, un visos gadījumos tiem jābūt pabeigtiem, pirms vadošās iestādes izlemj veikt ieguldījumu finanšu instrumentos.

Ex-ante novērtējumi jāiesniedz attiecīgās(-o) darbības programmas(-u) uzraudzības komitejai informatīvā nolūkā. Šo novērtējumu konstatējumu un secinājumu kopsavilkumi jāpublicē 3 mēnešu laikā pēc to pabeigšanas vadošo iestāžu pārraudzībā.

Vadošās iestādes var izvēlēties iekļaut programmās atsevišķu prioritāro virzienu ieguldījumiem finanšu instrumentos ES līmenī, ko vada Eiropas Komisija, īstenojot tiešu vai netiešu pārvaldību (attiecībā uz šādu prioritāro virzienu var tikt piemērota līdzfinansējuma likme līdz pat 100% apmērā). Tāpat tās arī var izvēlēties iekļaut programmās atsevišķu prioritāro virzienu finanšu instrumentiem, kas tiek vadīts valsts vai reģionālā līmenī, īstenojot dalīto pārvaldību (šādā gadījumā līdzfinansējuma likme tiktu palielināta par 10%).

Ja vadošās iestādes paredz noteikt atsevišķu prioritāro virzienu finanšu instrumentiem, pirmais nepieciešamā *ex-ante* novērtējuma posms jāveic jau iepriekš ar mērķi sniegt atbilstīgu aplēsi par attiecīgā prioritārā virziena kopējo summu.

Finanšu instrumentu piemērošana, pārvaldība un kontrole

Piemērojot finanšu instrumentus, vadošajām iestādēm ir šādās divas galvenās izvēles iespējas:

- vai nu ieguldīt finanšu instrumentos, kas izveidoti ES līmenī un ko tieši vai netieši pārvalda Komisija, piemēram, MVU paredzētajā iniciatīvā *COSME*, programmā *HORIZON 2020* pētniecībai un inovācijām, Eiropas infrastruktūras savienības instrumentā un garantiju mehānismā kultūras un radošajām nozarēm u.c.;
- vai ieguldīt instrumentos, kas izveidoti valsts, reģionālā, starpvalstu vai pārrobežu līmenī, ko tieši vai netieši pārvalda pati vadošā iestāde aizņēmumu vai garantiju gadījumā vai kas ir tās pārraudzībā.

Ja finanšu instrumenti tiek pārvaldīti vadošo iestāžu pārraudzībā, tām vai to atbilstīgi pilnvarotajiem pārstāvjiem jāparaksta finansēšanas nolīgumi ar izvēlētajiem finanšu starpniekiem. Šādi starpnieki var būt esošas vai jaunas juridiskās personas, Eiropas Investīciju banka (EIB), citas finanšu iestādes vai citu jomu iestādes.

Visos finanšu instrumentu piemērošanas posmos vadošo iestāžu pārraudzībā jānodrošina atbilstība attiecīgajiem ES un valsts likumiem un noteikumiem, tostarp, likumiem un noteikumiem par publisko iepirkumu un valsts atbalstu.

Programmu maksājumi finanšu instrumentiem – starpmaksājumi

Darbības programmu maksājumiem attiecībā uz finanšu instrumentiem jābūt pakāpeniskiem. Komisijai iesniegtajos pieteikumos par starpmaksājumiem summa nedrīkst pārsniegt 25% no kopējās summas, kas piešķirta finanšu instrumentam saskaņā ar attiecīgo finanšu nolīgumu.

Ikvienu pieteikumu par starpmaksājumu iespējams iesniegt tikai tad, kad ir samaksāts vai piešķirts garantijās gala saņēmējiem konkrēts procentuāls daudzums no summām, kas iepriekš iemaksātas finanšu instrumentos.

Vadošo iestāžu ziņošanas pienākums

Vadošajām iestādēm ik gadu jāziņo Komisijai par katra finanšu instrumenta piemērošanu, tostarp par gala saņēmējiem piedāvātajiem maksājumiem vai garantijām, jebkādiem ieņēmumiem, sasniegto izmantojamības līmeni u.c. Šādi pārskati par finanšu instrumentiem jāpievieno pielikumā gada īstenošanas ziņojumiem par attiecīgajām darbības programmām.

Sākot no 2016. gada, Komisijai ik gadu jāsniedz kopsavilkums par tiem vadošo iestāžu iesniegtajiem gada pārskatiem, kuri attiecas uz finanšu instrumentu piemērošanu.

Darbības programmu slēgšana un ar ES strukturālo instrumentu atbalstu saistīto resursu atkārtota izmantošana

Vadošajām iestādēm noslēguma ziņojumā jānorāda attiecināmie izdevumi finanšu instrumentu ietvaros slēgšanas brīdī. Attiecināmie izdevumi slēgšanas brīdī ietvers summas, kas ir faktiski samaksātas gala saņēmējiem vai atvēlētas garantiju apmaksai, subsidētās procentu likmes un garantijas maksas, kā arī attiecināmās pārvaldības izmaksas vai maksas.

Procentu maksājumi vai citi ieņēmumi, kas gūti no darbības programmu iemaksām finanšu instrumentos, kā arī līdzekļi, kas tām atmaksāti līdz attiecināmības perioda beigām, atkārtoti jāiegulda tajos pašos vai citos finanšu instrumentos saskaņā ar darbības programmas mērķiem. Tāds pats

VIETĒJO PAŠVALDĪBAS ATTĪSTĪBAS FINANŠU IESTĀŽU (CDFI) AIZDEVUMI MVU UN SOCIĀLAJĒM UZŅĒMUMIEM JORKŠĪRA UN HAMBERA, APVIENOTĀ KARALISTE

Vietējās pašvaldības attīstības finanšu iestādes (*Community Development Finance Institutions – CDFI*) izmanto ERAF dotāciju, lai izsniegtu mazus aizdevumus no 1 000 līdz 50 000 mārciņu (1 180 – 59 000 eiro) MVU un sociālajiem uzņēmumiem, kam nav pieejami finansējuma pamatavoti. Līdz šim ir izsniegti aptuveni 4 miljoni mārciņu (4,7 miljoni eiro) no ERAF līdzekļiem aizdevumos 166 uzņēmumiem, un ir tikušas izveidotas vai saglabātas 159 darbavietas. Viens no saņēmējiem ir *Doncaster Refurnish* – sociāls uzņēmums, kas atjauno ziedotas mēbeles un citas mājāsaimniecības lietas, lai pārdotu tās tālāk vietējā mērogā.

nosacījums attiecas arī uz ieņēmumiem un kapitāla atmaksām finanšu instrumentiem astoņus gadus pēc attiecināmības perioda beigām. Dalībvalstīm un vadošajām iestādēm jāpieņem visi nepieciešamie pasākumi pareizai šo noteikumu īstenošanai.

► UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_lv.pdf

▶ JAUNUMI [ĪSUMĀ]

ROMU IEKĻAUŠANAS IZMĒĢINĀJUMA PROJEKTS

15. martā notika Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta, ANO Attīstības programmas Bratislavas reģionālā centra (BRC) un Pasaules Bankas kopā organizētā konference “From pilots to outcomes: Evidence-Based Lessons on the Socio-Economic Inclusion of Roma Communities” (“No izmēģinājumiem līdz rezultātiem: uz pierādījumiem balstīti secinājumi par romu kopienu sociālekonomisko iekļaušanu”), kas vienlaicīgi norisinājās *Moldava nad Bodvou* pilsētā, Slovākijā un Briselē, Beļģijā.

Konferences dalībnieki tika iepazīstināti ar rezultātiem, ko sniedza Eiropas Parlamenta finansētais trīs gadu izmēģinājuma projekts, kas bija vērsts uz romu sociālekonomisko iekļaušanu un tika īstenots tādās jomās kā, piemēram, izglītība un aprūpe agrā bērnībā, pašnodarbinātība, izsniedzot mikrokredītus, veicinot informētību, apkopojot un uzraugot datus un izmantojot novērtēšanas rīkus, piecās ES dalībvalstīs un Maķedonijā. Ar galveno ES iestāžu un starptautisko iestāžu pārstāvjiem, pētniekiem un speciālistiem, romu pārstāvjiem un iedzīvotājiem no romu apmetnes *Moldava nad Bodvou* pilsētā tika pārrunāti ieteikumi izglītības, nodarbinātības, mājokļu, veselības aprūpes, pilsoniskās sabiedrības, migrācijas un dzimumu vienlīdzības jomās. Noslēguma sesija tika veltīta tam, lai pārrunātu struktūrfondu nozīmi valstu romu integrācijas stratēģiju īstenošanā, pamatojoties uz pieredzi, kas izriet no struktūrfondu darbības 2007.-2013. gada plānošanas periodā.

▶ UZZINIET VAIRĀK

Eiropas Komisijas (EK) un ANO Attīstības programmas (UNDP) romu iekļaušanas izmēģinājuma projekts: uzraudzības rīki un metodes un datu apkopošanas tīmekļa vietne:

<http://www.akvo.org/rsr/project/638/>

Eiropas Komisijas romu iekļaušanas izmēģinājuma projekta tīmekļa vietne:

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/roma/events_en.cfm

2013. GADA FOTOATTĒLU KONKURSS “EIROPA MANĀ REĢIONĀ”

Pēc 2012. gadā atklātā konkursa lielaļiem panākumiem šovasar notiks 2013. gada fotokonkurss “Eiropa manā reģionā”. Tāpat kā iepriekš konkurss notiks ar Eiropas Komisijas Facebook lapas starpniecību, un pieteiktos fotoattēlus var publicēt no jūnija sākuma līdz augusta vidum. Konkursa uzvarētāji saņems balvas 2013. gada OPEN DAYS laikā oktobrī.

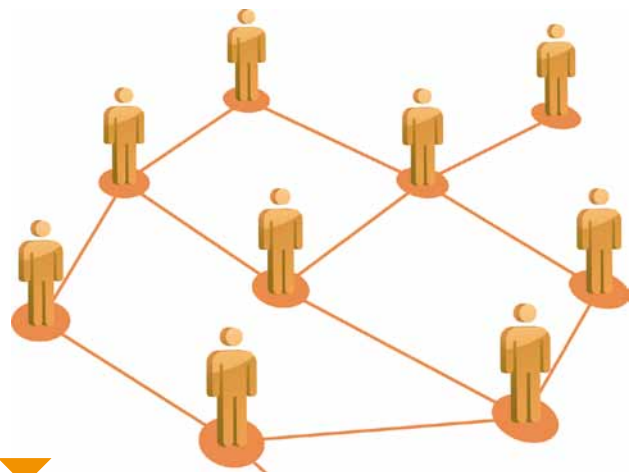

▶ 2013. GADA **OPEN DAYS**

2013. gada *OPEN DAYS* notiks Briselē no 7.-11. oktobrim ar devīzi "Europe's regions and cities taking off for 2020" ("Eiropas reģioni un pilsētas ceļā uz 2020. gadu"). Tiks organizēti aptuveni 90-100 darbsemināri un izstāde "100 EU Urban solutions" ("100 ES pilsētvides risinājumi").

▶ UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/index.cfm

▼ 2012. GADA **INIO-INFORM** KONFERENCE

Eiropas Reģionālā attīstības fonda un Kohēzijas fonda saziņas speciālistu tīkls *INFORM* un Eiropas Sociālā fonda saziņas speciālistu tīkls *INIO* 2012. gada 3.-4. decembrī organizēja pirmo kopīgo konferenci *La Plaine Saint Denis* rajonā, Parīzē.

Konferencē satikās vairāk nekā divsimts saziņas personu no visas Eiropas, lai aplūkotu ciešākas sadarbības iespējas fondu ietvaros un kopīgu saziņas darbību iespējas kohēzijas politikas jomā. Divu dienu konference parādīja, ka starp dalībniekiem pastāvēja plaša vienprātība par fondu savstarpējo saziņas darbību saskaņošanas un kopīgu informācijas kampaņu (ja tādas iespējamas) īstenošanas pievienoto vērtību.

2013. gada decembrī notiks liela saziņas konference "Telling the story 2.0" ("Situācijas raksturojums 2.0"), kurā tiks likts uzsvars uz to, cik būtiska ir informēšana par ES kohēzijas politikas sasniegumiem un labo saziņas praksi demonstrēšana.

▶ UZZINIET VAIRĀK

Pilnīga informācija, tostarp prezentācijas, ir pieejama šeit: http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/events/201212/index_en.cfm

QREN QUADRO DE REFERÊNCIA ESTRATÉGICO NACIONAL

Escolhas QREN

17 Candidaturas abertas

0 4 7 9 9 6

Programa Especializada: Alentejo

Elas: Cereais Leste e Lítima

Domínios de Intervenção: Mobilidade Terrestre

Regiões de Intervenção: Alentejo

Fundo: FEDER

Beneficiário: Município de Serpa

Data de Apreciação: 02/12/2009

Data do Contrato: 26/04/2010

Custo Total: €480,200,85

Custo Total Elegível: €436,270,00

Competição Comunitária: €370,829,50

▼ PORTUGĀLU UN ITĀLU TĪMĒKĻA VIETNES DEMONSTRĒ ES FINANSĒTOS PROJEKTUS

Ir izveidots jauns portugāļu portāls, kurā ir informācija par konkrētiem būtiskiem projektiem, ko daļēji finansējis Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds un Eiropas teritoriālās sadarbības programma 2007.-2013. gada periodā.

▶ UZZINIET VAIRĀK

Projektus var pārlūkot pēc reģiona vai programmas: <http://www.qren.pt/np4/projetos>
Ir pieejama arī līdzīga vietne, kurā aprakstīta fondu izmantošana Itālijā: <http://www.opencoesione.gov.it/>

▶VIENKĀRŠIEM VĀRDIEM

KOHĒZIJAS POLITIKA VALSTS UN REĢIONU PERSPEKTĪVĀ

Panorama atzinīgi novērtē jūsu ieguldījumu!

Panorama sadaļā "Vienkāršiem vārdiem" galvenās ar kohēzijas politiku saistītās personas, kas atbild par valsts un reģionu pārvaldību, tiek aicinātas paust savu viedokli un sūtīt atsaukmes par Eiropas politikas darbību vietējā līmenī neatkarīgi no tā, vai tās attiecas uz pašreizējiem rezultātiem un sasniegumiem vai ir ieskats nākamā plānošanas perioda sagatavošanas darbos.

27 ES dalībvalstīs ir vairāk nekā 270 reģioni, un katram ir sava specifiska ekonomika, kultūras vēsture un vajadzības, tāpēc ir svarīgi, lai visu līmeņu politiku veidotāji, administratori un ierēdņi būtu informēti par kohēzijas politikas reālo ietekmi jau no pašiem pirmsākumiem.

Šajā *Panorama* izdevumā savu viedokli sniedz četras dalībvalstis un reģioni, kuri gatavo plānus par struktūrfondu izmantošanu nākamajā plānošanas periodā no 2014. līdz 2020. gadam. Austrija stāsta par savu valsts līmeņa partnerības pieeju turpmākajai īstenošanai, savukārt Anglija izklāsta savus plānus par īstenošanu ar vietējas partnerības starpniecību. Dienvidpireneju reģiona mērķis ir koncentrēt darbu pārdomātas specializācijas jomā, bet Toskāna uzsver vairākas konkrētas tēmas.

Panorama atzinīgi novērtē jūsu ieguldījumu, un jūsu rakstus varam iekļaut kādā no nākamajiem izdevumiem:

▶regio-panorama@ec.europa.eu

▶FRANCIJA

▶DIENVIDPIRENEJU REĢIONĀ PĀRDOMĀTA SPECIALIZĀCIJA IR POLĪTISKO PRIORITĀŠU CENTRĀLAIS ELEMENTS

Tam nevajadzētu radīt izbrīnu, ka Dienvidpireneju reģiona ekonomiskās attīstības politiku centrālie elementi ir inovācijas un konkurētspēja, jo šo reģionu, kas atvēl 4,2% no iekšzemes kopprodukta (IKP) pētniecībai un izstrādei, var uzskatīt par paraugu inovāciju jomā. Stratēģijas "Eiropa 2020" mērķi proaktīvi virza 2014.-2020. gada programmas, nodrošinot, ka attiecīgos izaicinājumus var novērst ar spēcīgu, horizontālu prioritāti.

Kopš 2009. gada Dienvidpireneju reģionā tiek īstenota reģionālā inovācijas stratēģija (*Regional Innovation Strategy – RIS*). To kopīgi koordinē reģions un valdība, un stratēģija nodrošina pārvaldības sistēmu, ko ir skaidri atzinušas reģiona ieinteresētās personas. Šī stratēģija ir nodrošinājusi novatoriskas, uz zināšanām balstītas ekonomikas izaugsmi visā reģionā. Laikā no 2007. līdz 2011. gadam šī mērķa sasniegšanai tika iztērēti 640 miljoni eiro no valsts atbalsta, ko piešķīra kā stimulu.

Ar priekšlikumu par pārdomātu specializāciju šajā reģionā šobrīd ir sasniegts jauns integrācijas atskaites punkts. Tajā ir paredzēts, ka jākoncentrējas tieši uz tām attīstības priekšrocībām un iespējām, kuras noteiktas reģionālajā analizē un *RIS* starpposma ziņojumā, kas tika sagatavoti 2012. gada rudenī, veicot sabiedrisko apspriešanu. Pārdomātā specializācija ir vērsta uz pārdomātu rūpniecisku sistēmu veidošanu, apkārtnes un ražošanas metožu kvalitātes uzlabošanu, uz enerģijas ilgtspējību, modernu materiālu izmantošanu, medicīnas uzlabošanu onkoloģijas un narkoloģijas nozarēs, šūnu inženieriju un reģeneratīvo medicīnu.

Dienvidpireneju reģions ir apņēmies ne tikai īstenot stratēģiskus projektus, sniegt atbalstu uzņēmumiem un nodrošināt saskaņotu valsts rīcību, lai stiprinātu reģionālo inovāciju potenciālu un veicinātu uz zināšanām balstītu ekonomiku globalizācijas apstākļos, bet arī veikt nepārtrauktu citu reģionu pieredzes izvērtēšanu.

Mikrotehnoloģiju un nanotehnoloģiju platforma Tulūzas
Paula Sabatjē universitātes LAAS-CNRS laboratorijā.

Šīs salīdzinošās novērtēšanas ietvaros Dienvidpireneju reģions ir sadarbojies ar organizācijas "Pyrenees Mediterranean Euroregion" ("Pireneju-Vidusjūras eiroreģions"), ko tas pašreiz vada, partneriem, lai ierosinātu īstenot Eiroreģiona inovācijas stratēģiju. Tā būs ļoti nozīmīga Eiropas iniciatīva, kas virzīs

integrētās attīstības procesu, tostarp sadarbību starp Dienvidpireneju reģionu, Langdokas-Rusijonas reģionu, Kataloniju un Baleāru salām, uz trīs prioritārajām nozarēm (ūdens, e-veselības sistēma, pārtika un lauksaimniecība).

► **UZZINIET VAIRĀK**
www.midipyrenees.fr

**Eiropas lietu un decentralizētās
sadarbības departaments**
Dienvidpireneju reģions

► **AUSTRIJA**

► PARTNERĪBAS PIEEJAS ĪSTENOŠANA

SAGATAVOŠANĀS DARBI
2014.-2020. GADA
PERIODAM AUSTRIJĀ

Austrijā jau ir sākušies sagatavošanās darbi 2014.-2020. gada periodam attiecībā uz darbības programmām un partnerības līgumiem, kas ir ES un valsts līmeņa sadarbības stratēģiskie elementi.

Austrijas telpiskās plānošanas konferences ietvaros (*Österreichische Raumordnungskonferenz – ÖROK*) tiek sagatavots partnerības līgums ar nosaukumu *STRAT.AT 2020* (Partnerības līgums starp Austriju un Eiropas Komisiju 2014.-2020. gadam) Eiropas struktūrfondu un ieguldījumu fondu (*European Structural and Investment Funds – ESI Funds*) izmantošanai 2014.-2020. gada periodā. Tas kalpos kā kopīga platforma federālajām un nacionālajām valdībām, pilsētu un vietējām padomēm un ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem. Šajā sakarā

STRAT.AT.2020 procesa ietvaros tiek īstenota plaša partnerības pieeja.

tika uzsākts atsevišķs process, kas izveidots tā, lai nodrošinātu visu nepieciešamo ieinteresēto personu un interešu grupu iesaistīšanos. Galīgais dokuments saturēs papildu (visaptverošos procesus) un integrētos procesus (fondiem specifiskus plānošanas procesus jeb apakšprocesus).

STRAT.AT 2020 procesa ietvaros tiek īstenota plaša partnerības pieeja, un tā struktūra ir tāda, lai stratēģiskie partneri varētu kopīgi pilnveidot (un atbalstīt) šo procesu. Oficiālā procesa atklāšana notika 2012. gada aprīlī pirmajā publikajā STRAT.AT 2020 forumā, ko apmeklēja 250 ieinteresētās personas. Forumus var apmeklēt visi dalībnieki, kas ir ieinteresēti kohēzijas politikā un lauku attīstības politikās (programmu īstenošanas partneri, ekonomikas un sociālie partneri, pilsētas un vietējās padomes, starpniecības pakalpojumu sniedzēji, nevalstiskās organizācijas (NVO), speciālisti un/vai akadēmisko aprindu pārstāvji u.c.). Otrais forums bija veltīts 11 ESI fondu tematiskajiem mērķiem. Šī procesa laikā tiek plānoti vēl divi forumi.

Būtisks priekšnoteikums Austrijā ir plaša, funkcionāla un pārredzama līdzdalība. Fokusa grupu izmantošana ļaus koncentrēties uz visspecifiskākajām problēmām saskarnē starp attiecīgajiem ESI fondiem. Laikā no 2012. gada novembra līdz 2013. gada februārim kopā tika organizētas 15 fokusa grupas par tādām tēmām kā attīstība, pilsētvides aspekti, sociālie pakalpojumi, bioloģiskā daudzveidība/dabas aizsardzība un sadarbība/Eiropas teritoriālā sadarbība (ETS). To rezultāti ir integrēti STRAT.AT 2020 izveidē un ir snieguši vērtīgu ieguldījumu attiecīgajos plānošanas procesos. Tika ierosināts pārrunāt arī tādu jautājumu kā pieeja horizontālajiem mērķiem, kā arī tika izteikti argumenti par Eiropas teritoriālās sadarbības būtiskumu (pilnīgu visu fokusa grupu sarakstu kopā ar rezultātu dokumentāciju var skatīt oficiālajā STRAT.AT 2020 tīmekļa vietnē, kas pieejama tikai vācu valodā: www.stratat2020.at).

Satura ziņā ir ļoti būtiska sasaiste ar atsevišķiem plānošanas procesiem un vispārējo apsvērumu un augšupējo apkopojumu kombinēšana. Papildus ESI fondu savstarpējai koordinācijai jābūt aprakstītai ESI (līdzfinansēto) politiku integrācijai dažādās politikas jomās valsts un reģionālā līmenī. Minētie punkti vienmēr tiek aplūkoti visaptverošas stratēģijas vai finansēšanas spektra kontekstā. Šāds gadījums ir Austrijā, jo īpaši attiecībā uz struktūrfondiem, kur ierobežoto programmu apmēru dēļ samērīguma princips ir priekšnoteikums, lai varētu visefektīvāk īstenot šos pasākumus Austrijas reģionos.

Partnerības līguma projektu ir plānots pārrunāt ar tiešsaistes sabiedriskās apspriešanas procedūras starpniecību 2013. gada jūnijā/jūlijā. Tā būs otrā sabiedriskā apspriešana pēc sākotnējās apspriešanas 2012. gada vasarā. Savukārt STRAT.AT 2020 iesniegšana kopā ar visām darbības programmām, ja iespējams, joprojām ir plānota 2013. gadā.

Šim procesam var sekot līdzī šeit: www.stratat2020.at (oficiālā STRAT.AT 2020 tīmekļa vietne tikai vācu valodā) vai www.oerok.gv.at (oficiālā ÖROK tīmekļa vietne).

Dr. Diane C. Tiefenbacher

Austrijas telpiskās plānošanas konferences (ÖROK) birojs/ES struktūrfondu un STRAT.AT 2020 koordinācija

► **UZZINIET VAIRĀK**
www.oerok.gv.at

▶APVIENOTĀ KARALISTĒ

▶VIETĒJĀS PARTNERĪBAS IR GALVENAIS
FINANSĒJUMA SAŅĒMŠANAS
ELEMENTS ANGLIJĀ

Periodā no 2014. līdz 2020. gadam Anglijā notiks būtiskas izmaiņas ERAF finansējuma saņemšanas jomā. To reģionālo ERAF robežu un programmu un demarkācijas struktūru vietā, kas parasti nepieļāva papildu ieguldījumus no atsevišķiem vienotajiem stratēģiskajiem fondiem (*Common Strategic Funds – CSF*), būs jauna, elastīga valsts CSF Anglijas izaugsmes programma. Kas izraisa šīs izmaiņas un kāda ietekmē tām ir uz kohēzijas politiku un praksi?

Pēdējo divu gadu laikā Anglijas administratīvā ainava ir ievērojami mainījusies. To ir veicinājusi apziņa, ka, ja izaugsme un nodarbinātība jānodrošina tādā veidā, kas atbilst vietējo ekonomiku faktiskajai funkcionēšanai mūsu pilsētās un ciemos, tad arī institucionālajiem apstākļiem jāatbilst šim principam. Tāpēc reģionālo robežu un institūciju vietā ir izveidotas 39 uzņēmējdarbību balstītas vietējo uzņēmumu partnerības (*Local Enterprise Partnerships – LEP*), pamatojoties uz vietējā līmenī noteikto ekonomisko ģeogrāfiju. Šo partnerību mērķis ir apvienot uzņēmējdarbības un pilsoniskās sabiedrības vadošos pārstāvjus, lai veicinātu ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi un privātā sektora nodarbinātības pieaugumu. Tieši šīs 39 vietējo uzņēmumu partnerības (*LEP*) būs CSF finansējuma saņemšanas pamatelementi Anglijā laikā no 2014. līdz 2020. gadam.

ERAF palīdzēja uzņēmumam Xeros Ltd, kas ir radies Līdsas Universitātes inkubatorā, izstrādāt veļas mazgāšanas procesu, kurā tiek izmantotas polimēra bumbiņas. Uzņēmums tagad nodarbina divdesmit zinātniekus, inženierus un atbalsta darbiniekus Šefildā.

Papildus tam mēs plānojam nacionālu ES izaugsmes programmu, kas aptvers 100% ERAF un ESF finansējumu un daļu no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansējuma, kas tiks piešķirts Anglijas 39 LEP, pamatojoties uz vietējo partneru izstrādātajām stratēģijām. Optimizēta centrālās valdības administrācija ļaus LEP un vietējiem partneriem pēc iespējas efektīvāk izmantot 2014.-2020. gada periodā pieejamās jaunās iespējas, apvienojot ERAF, ESF un ELFLA līdzekļus vienotās ieguldījumu pakotnēs, pamatojoties uz līdzekļu piešķirumiem attiecīgajiem reģioniem. CSF ieguldījumi tiks integrēti valsts un vietējās politikās un iniciatīvās, lai nodrošinātu, ka tiek pēc iespējas efektīvāk sekmēti ekonomiskie rezultāti un publiskā/privātā sektora intereses un finanses.

Risinājums ir izmantot CSF kopumā, apvienojot stratēģijas "Eiropa 2020" un valsts reformu plāna mērķus vietējā kontekstā. Viss iepriekš minētais apvienojumā ar brīvību īstenot tematiskos un/vai uz nozari balstītos projektus jebkurā ģeogrāfiskajā mērogā, dod cerības, ka laikā no 2014. līdz 2020. gadam Anglijā pastāvēs ambiciozs un novatorisks CSF modelis.

David Morrall

ERAF 2014.-2020. gada politikas nodaļas vadītājs
Kopienu un pašvaldību ministrija (Department for
Communities and Local Government – DCLG)

Vēsturiskais ēku komplekss Middleport Pottery Stokā pie Trentas tiek pārveidots par darba telpām vietējiem radošajiem uzņēmumiem un par jaunu tūrisma objektu, tādējādi ļaujot apmeklētājiem aplūkot pēdējās Apvienotās Karalistes Viktorijas laika podnieku darbnīcas iekšējo darbību.

▶UZZINIET VAIRĀK

www.gov.uk/browse/business/funding-debt/european-regional-development-funding

▶ITĀLIJA

▶TOSKĀNAS PIEEJA 2014.-2020. GADA PLĀNOŠANAS PERIODAM

Jaunais ES finanšu plānošanas posms sāksies nozīmīgā vēstures brīdī. Itālijas valsts finanšu stāvoklis apliecina, ka nākamo gadu laikā ES finansējumam būs būtiska nozīme ieguldījumu un attiecīgi arī konkurētspējas veicināšanas jomā.

Stratēģija "Eiropa 2020" skaidri norāda tālāko virzību. Toskānā ir noteikti tādi mērķi kā *gudra* izaugsme, ieguldot izglītībā, pētniecībā un inovācijās, *ilgtspējīga* izaugsme, koncentrējoties uz vides un zemes izmantošanas, kā arī enerģētikas jautājumiem, un *integrējošā* izaugsme, proti, koncentrējoties uz darbavietu izveidi un nabadzības samazināšanu.

Tāpēc turpmāk nepietiks ar ātru un atbilstošu ES līdzekļu ieguldīšanu. Toskānai ir labāks sniegums nekā lielākajai daļai valsts reģionu. Tomēr tās infrastruktūras un ar plašu ekonomikas izaugsmi saistītās problēmas ir acīmredzamas. Mums būs jāizvēlas prioritārie pasākumi ar ievērojamu ietekmi, uzņemoties pienākumu koncentrēt ES līdzekļus tā, lai iegūtu ticamus rezultātus, kurus var izmērīt un novērtēt.

Šajā sakarā Toskāna plāno vērst kohēzijas politiku 2014.-2020. gadam uz šādām trim vispārējām tēmām:

- **jaunieši** tiek īstenots integrētais *Giovanisì* ("Young people – yes!" ("Jauniem cilvēkiem – jā!")) projekts ar plašu iespēju klāstu jauniešiem, ko finansē ar reģionālajiem, valsts un ES līdzekļiem, piemēram, atbalsts praksēm, jaunizveidotiem uzņēmumiem un palīdzība pirmreizējiem pircējiem;
- **pilsētu tīkli** (konkurētspējas, sociālo inovāciju un eksperimentu veicināšana);
- **iekšējie reģioni** (pamatojoties uz tūrisma, lauksaimniecības un mežsaimniecības pasākumiem un zaļo ekonomiku).

Īstenojot pasākumus šajās galvenajās jomās, Toskāna koncentrēsies uz šādām prioritātēm:

- veikt ieguldījumus pētniecībā un tehnoloģiju nodošanā, lai palielinātu pārstrādes rūpniecības nozīmi;
- nodrošināt, ka visā Toskānā ir piekļuve platjoslai, un sekmēt tiešsaistes saziņu ar valsts pārvaldi;
- veicināt piekļuvi kredītiem, tostarp mikrofinansējumam;

Toskānas reģiona priekšsēdētājs Enrico Rossi ar *Giovanisì* jauniešu atbalsta projekta plakātu.

- pilnveidot lauksaimniecības produktu piegādes ķēdes konkurētspēju, lai varētu to aizvietot ar nākamās paaudzes iespējām, un veicināt vides ilgtspējību;
- ilgtspējīgas enerģijas nodrošināšana, veidojot specializētas tehnoloģiju nozares;
- nolaistu teritoriju atjaunošana, novēršot hidroģeoloģisko nestabilitāti, pielāgojoties klimata pārmaiņām un aizsargājot tradicionālo ainavu un bioloģisko daudzveidību;
- nodrošināt palielinātu un pieejamu mobilitāti;
- veicināt pieprasījumu pēc kvalificētiem darbiniekiem un lielāka ražīguma MVU vidū;
- atbalstīt sociālās iekļaušanas pasākumus;
- novērst priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu;
- ieguldīt platformā, kas nodrošinātu Toskānas kultūras tradīciju uzplaukumu.

Lai nodrošinātu, ka nākamais 2014.-2020. gada plānošanas periods tiek uzsākts pēc iespējas labāk, Toskānas reģions ir arī pārskatījis sava iekšējās darba prakses un ir izveidojis kontroles institūciju (vai koordinācijas jeb virzības grupu), kas apvieno visas struktūrfondu vadošās iestādes, lai īstenotu vienotu plānošanas un prioritāšu noteikšanas pieeju gan izstrādes, gan īstenošanas posmā.

Enrico Rossi

Toskānas reģiona priekšsēdētājs

▶UZZINIET VAIRĀK

www.regione.toscana.it

▶ MALTA

▶ JAUNAIS PRĀMJU TERMINĀLIS

VEICINĀS STARPSALU PĀRVADĀJUMUS UN TŪRISMU

Kopējās izmaksas:
EUR 10 868 000
ES ieguldījums:
EUR 8 800 000

Ar ES kohēzijas fondu atbalstu Maltas *Ķirkewwa* ostā ir uzbūvēts moderns prāmju terminālis. Jaunais terminālis salas ziemeļu galā uzlabos pakalpojumus regulāriem braucējiem, jo īpaši Gozo salas iedzīvotājiem, kā arī tūrismu un kravu pārvadājumus, un veicinās ekonomiku.

Ķirkewwa terminālis ir daļa no Eiropas transporta tīkla Maltā. Šī projekta galvenais mērķis ir samazināt sastrēgumus *Ķirkewwa* terminālī un uzlabot transporta savienojumus ar Maltas salām. No *Ķirkewwa* prāmju termināļa uz Gozo salas Imdžarras ostu regulāri kursē *Ro-PAX* prāmji, kas pārvadā aptuveni divus miljonus transportlīdzekļu un četrus miljonus pasažieru gadā. Vasarā no *Ķirkewwa* ostas uz Komino salu notiek laivu braucieni, kā arī tiek organizētas niršanas ekskursijas.

Papildus ēkām, ceļa remontam un citiem vispārīgiem uzlabojumiem jaunajā prāmju terminālī tiek atjaunotas esošās pietātnes, pievienojot trešo enkurvietu ziemeļu pietātnē. Jaunais aprīkojums ietver pasažieru apkalpošanas ēku ar paaugstinātām ejām pasažieriem, kuri pārvietojas ar kājām, un ar pielāgojamiem, paceļamajiem tiltiem, ko var savienot ar kuģiem. Tika izveidotas arī transportlīdzekļu šķirošanas zonas, autostāvvietas un autobusu un sabiedriskā transporta galapunkts. Lai mazinātu sastrēgumus, ir uzlabota piekļuve, savienojot termināļa zonas iekšējās ielas un pievedceļus ar galveno maģistrāļu tīklu.

Satiksmes optimizēšana

Jaunā infrastruktūra uzlabos produktivitāti un aizsardzību pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem. Tā nodrošinās augsta līmeņa drošību un komfortu un sniegs uzlabotus pakalpojumus visiem pasažieriem un kravu pārvadātājiem, kas

šķērso *Ķirkewwa* ostu. Tiek plānots, ka, optimizējot pasažieru un transportlīdzekļu satiksmi, terminālis ar tā uzlabotajām iespējām samazinās braucienų ilgumu un palielinās satiksmes caurlaidspēju.

Ekonomiskie ieguvumi

Jaunā termināļa būvniecībā tiek ieguldīti apmēram 12 miljoni eiro, kas uzlabos ceļošanas pieredzi, uzlabos piekļuvi Gozo salai, kā arī mazinās tās izolētību. Tiek paredzēts, ka šī attīstība turpinās sekmēt tūristu pārvadājumus uz Gozo salu, kas ir ļoti būtiski salas ekonomikai. Tā arī sekmēs pilnvērtīgu uzņēmējdarbības potenciāla izmantošanu šajā reģionā un uzlabos dzīves kvalitāti gan Gozo salas iedzīvotājiem, gan tās apmeklētājiem.

Energoefektivitāte

Jaunā termināļa ēka ir aprīkota ar vienu no lielākajiem fotoelektriskajiem masīviem. Pirmo reizi ostas dienvidos tiks uzstādīta arī vējturbīna. Uzstādot minēto aprīkojumu un īstenojot energotaupības pasākumus, terminālis plaši izmanto zaļo enerģiju tā darbības nodrošināšanai un oglekļa emisiju samazināšanai. "*Šīs telpas un aprīkojums ir izveidoti, lai uzlabotu visiem piekļuvi un sniegtu pozitīvu ceļošanas pieredzi ceļotājiem, kuri pārvietojas starp Maltu un Gozo,*" paskaidroja organizācijas *Transport Malta* pārstāvis Christopher Farrugia. "*Uzlabotie starpsalu pārvadājumu tīkla pakalpojumi ar labāku efektivitāti, drošību un komfortu būs ekonomisks ieguvums visai kopienai.*"

▶ UZZINIET VAIRĀK

<https://investinyourfuture.gov.mt/project/public-infrastructure/cirkewwa-ferry-terminal-33947651>

▶ TALLINA, IGAUNIJA

▶ PANĀKUMI SAULES ENERĢIJAS IZMANTOŠANĀ UZŅĒMUMU IZVEIDEI

Kopējās izmaksas:
EUR 2 143 000
ES ieguldījums:
EUR 1 500 000

Elastīgā vara-cinka sakausējuma sulfīda (*Copper Zinc Tin Sulfide* – CZTS) fotoelektriskā plēve, kas tiek integrēta būves elementos.

Reģionālās politikas atbalsts ir palīdzējis jaunizveidotajam Austrijas un Igaunijas uzņēmumam *Crystalsol Ltd* izstrādāt Igaunijā novatorisku saules paneļu tehnoloģiju, un tādējādi tas kļuva par pirmo uzņēmumu pasaulē, kas šim nolūkam izmantoja populārus lētus izejmateriālus.

Uzņēmums *Crystalsol*, kas tika izveidots 2008. gadā Tallinas Tehniskās universitātes inkubatorā, saņēma ERAF atbalstu ar Igaunijas darbības programmas “Ekonomiskās vides attīstība” un aģentūras *Enterprise Estonia*, kas veicina uzņēmējdarbību Igaunijā, starpniecību.

Projekts “Rentabla saules paneļa izstrāde” palīdzēja izstrādāt pilnīgi jaunu elastīgā fotoelektriskā moduļa veidu, izmantojot pusvadītājmateriālu un novēršot nepieciešamību izmantot saules paneļu ražošanā dārgus un retus metālus. Šī jaunā tehnoloģija arī izmaksā par 30-50% mazāk, salīdzinot ar pašreizējo vidējo nozares cenu.

Tā ļauj iebūvēt saules paneļus dažādos strukturālos elementos, piemēram, stikla fasādē vai jumta materiālā, būvēšanas laikā. Tas savukārt samazina atjaunojamo energoresursu izmaksas un uzlabo ēkas enerģijas bilanci. Tehnoloģijas mērķis ir padarīt ēkas, kas patērē enerģiju, par enerģijas ražotājām.

Pateicoties ES finansējumam, kā arī izmantojot Somijas, Norvēģijas un Austrijas sniegto papildu kapitālu, uzņēmums ir izveidojis 24 darbavietas un noslēdzis līgumus ar dažādām

universitātēm un iestādēm gan Eiropā, gan ārpus tās, piemēram, Singapūrā. Kaut arī tehnoloģija, ko turpina atbalstīt ar papildu ieguldījumiem 8 miljonu eiro apmērā, vēl joprojām ir izstrādes stadijā, ir jau noslēgts līgums par tās pārdošanu Portugāļu enerģētikas uzņēmumu grupai *Electricidade de Portugal (EDP)*.

Uzņēmums *Crystalsol* kopš tā dibināšanas ir panācis ievērojamu progresu, 2012. gadā sasniedzot gandrīz 1 miljonu eiro lielu peļņu, kas gūta no pētniecības un izstrādes pakalpojumu un tā galvenās patentētās inovācijas, pusvadītājpulvera, pārdošanas. Uzņēmums arī saņems turpmāku ERAF subsīdiju, lai palīdzētu palielināt pusvadītājmateriāla efektivitāti.

Līdz ar to, ka saules enerģijas tehnoloģija ir viena no daudzsološākajām alternatīvām elektrības ražošanai, CO₂ emisiju samazināšanai un enerģijas ražošanas ilgtspējības palielināšanai, saules paneļu tirgus strauji pieaug. To atspoguļo 2012. gada nozares pasaules apgrozījums 23 miljonu eiro apmērā, kā arī ražošanas jaudas pieaugums par 41% pēdējo divu gadu laikā.

Ar tā globāli novatorisko saules enerģijas tehnoloģiju uzņēmums *Crystalsol* arvien vairāk tuvojas savam mērķim kļūt par tirgus līderi iebūvēto saules paneļu jomā.

▶ **UZZINIET VAIRĀK**
www.crystalsol.com

RĪGA, LATVIJA

▶ NANOTEHNOLOĢIJU IZMANTOŠANA

MODERNU RŪPNIECISKĀS PĀRKLĀŠANAS PROCESU IZSTRĀDEI

Pirmais rūpniecisko pārklājumu centrs Latvijā, kas izmanto nanotehnoloģijas, tika atklāts 2012. gada vasarā. Tā attīstība tika atbalstīta ar ES finansējumu, kā rezultātā uzņēmuma patentētais process nodrošina rentablākus augstas kvalitātes pārklājumus izmantošanai automobiļu rūpniecības, aviācijas un kosmiskās rūpniecības un mikročipu ražošanas nozarēs.

Latvijas uzņēmums *Naco Technologies* ir izstrādājis vadošu nanopārklāšanas procesu, kas nodrošina lielāku ātrumu, elastību un rentabilitāti, pārklājot ar īpašiem pārklājumiem precīzijas instrumentus, kurus izmanto dažādās moderno tehnoloģiju nozarēs un no kuriem daudziem ir nepieciešami augstas kvalitātes pārklājumi, lai apveltītu tos ar konkrētām fiziskajām īpašībām, piemēram, aizsardzību, izturību, ķīmisko pretestību un veiktspēju.

Patentēta tehnoloģija

Rīgā bāzētais MVU ir izstrādājis modernu pārklāšanas tehnoloģiju, kura balstīta uz ātrgaitas jonu-plazmas magnetronu uzputināšanu (*High-speed Ion-plasma Magnetron Sputtering – HIPMS*), kas tiek veikta vakuuma kamerā. Ar šo patentēto nanopārklāšanas procesu saskaņā ar prasībām var izveidot sarežģītus, daudzslāņainus un vairāku komponentu pārklājumus, kas var būt pat 0,01-150 mikronus plāni un var būtiski pagarināt pārklāto objektu kalpošanas ilgumu un uzlabot to funkcionalitāti.

Priekšrocības

Izmantojot jauno tehnoloģiju, pārklāšanas produktus var saražot 10 reizes ātrāk nekā ar pašreizējām pārklāšanas tehnoloģijām. Aprīkojums ir ļoti energoefektīvs un aizstāj tradicionālās videi kaitīgās ķīmiskās pārklāšanas metodes. Papildus augstai pārklājumu kvalitātei, ātram ražošanas ātrumam un ekoloģiskumam jaunais process nodrošina arī lielisku elastīgumu, lai varētu to pielāgot. Viena un tā pati pārklāšanas iekārta piedāvā plašu tehnisko risinājumu klāstu dažādām nozarēm.

Pēdējo trīs gadu laikā ar šo tehnoloģiju ir tikuši pārklāti 140 dažādi komponenti un konstrukcijas, un tie ir pārbaudīti atbilstoši ISO testēšanas standartiem.

ES finansējums

Veiksmīgu uzņēmuma *Naco Technologies* izveidi nodrošināja finansiālais atbalsts no valsts pirmā specializētā ieguldītāja tehnoloģiju attīstības un jaunizveidoto uzņēmumu jomās *Imprimatur Capital*.

Šis darbības uzsākšanas riska kapitāla fonds tika izveidots iniciatīvas *JEREMIE* ietvaros, kas ļauj ES dalībvalstīm un reģioniem ieguldīt naudu no struktūrfondiem un valsts resursiem akciju fondos, kuri var veicināt tādu jaunu, novatorisku tehnoloģiju uzņēmumu izveidi un attīstību, kam ir liels izaugsmes potenciāls. Uzņēmums piesaistīja papildu pamata kapitālu jauna aprīkojuma iegādei un uzstādīšanai no *Imprimatur Capital Technology Venture Fund* un *ZGI Capital*, kuri atrodas Latvijā, un to papildināja ES struktūrfondu piešķirtā dotācija.

Kopējās izmaksas:
EUR 591 000
ES ieguldījums:
EUR 149 000

“Mūsu tehnoloģija ir vadošā nanopārklājumu tehnoloģiju vidū tās augstās produktivitātes, kvalitātes un daudzveidības dēļ,” paskaidroja *Naco Technologies* priekšsēdētājs un līdzdibinātājs Aleksandrs Parfinovičs. *“Mūsu novatoriskā uzņēmuma ilgtermiņa mērķis ir izveidot Latvijā nanotehnoloģiju inženierijas izcilības centru un padarīt mūsu uzņēmumu par veiksmīgu un strauji augošu starptautisku uzņēmumu, kura darbība ir vērsta uz pārstrādes rūpniecības, automobiļu rūpniecības un aviācijas un kosmosa rūpniecības nozarēm.”*

▶ **UZZINIET VAIRĀK**
www.nacotechnologies.com/

Kopējās izmaksas:
EUR 10 500 000
ES ieguldījums:
EUR 2 500 000

▶ LANGDOKAS-RUSIJONAS REĢIONS, FRANCIJA

▶ REALIS

RĪKU IZSTRĀDE IZAUGSMEI UN DARBVIETU
IZVEIDEI SOCIĀLAJĀ EKONOMIKĀ

Langdokas-Rusijonas reģionā Francijas dienvidrietumos sociālās inovācijas tiek uzskatītas par ļoti svarīgu Eiropas mēroga ekonomiskās attīstības faktoru. 2013. gada oktobrī tiks atvērts ES finansētais uzņēmumu inkubators REALIS, lai veicinātu un atbalstītu sociālo uzņēmumu izaugsmi un sekmētu vietējo nodarbinātību un labklājību.

Sociālā ekonomika Langdokas-Rusijonas reģionā jau nodarbina vairāk nekā 14% no vietējiem iedzīvotājiem⁽¹⁾. Tā tiek uzskatīta par pārdomātu specializāciju reģiona vajadzībām un tāpēc ir būtisks ilgtermiņa ekonomiskās attīstības faktors.

Reģions jau kopš 2005. gada aktīvi paplašina sociālo ekonomiku, sadarbojoties ar vietējiem dalībniekiem un tīkliem, lai izveidotu nepieciešamos rīkus un atbalstītu infrastruktūru.

Šie savstarpēji saistītie projekti tiek apvienoti *REALIS (Réseau Actif pour l'Innovation Sociale* – Aktīvais sociālo inovāciju tīkls) paspārnē, kas tagad darbojas kā cieša partnerība un strukturēts tādu savstarpēji atbalstošu organizāciju tīkls, kuras ir iesaistītas darbavietu izveides projektos, kas atbalsta sociālo kohēziju un cilvēku labklājību.

Lai atbalstītu jaunus un novatoriskus projektus, ir izveidota organizācija *Alter'Incub*, savukārt organizācija *École de l'Entrepreneuriat* palīdz pilnveidot sociālo uzņēmēju prasmes.

(1) Langdokas-Rusijonas reģions valstī ieņem ceturto vietu attiecībā uz sociālo ekonomiku, nodarbinot aptuveni 95 000 cilvēku, no kuriem 75% strādā asociācijās.

Tīkls *Coventis* atbalsta uzņēmumu attīstību, kamēr *REPLIC* veicina projektu atkārtošanu. Ir izveidota arī tā dēvētā "audzētava" (*la Pépinière ESS*), lai atbalstītu sociālās ekonomikas "jaunos dzinumus".

Organizācija *Alter'Incub* jau ir izskatījusi 130 biznesa plānus, no kuriem 45 ir pirmsinkubatora stadijā, bet 33 – inkubatora stadijā. Līdz šim tā ir palīdzējusi izveidot 14 uzņēmumus un plāno, ka ik gadu tiks radīti 5-6 jauni uzņēmumi, kas savukārt līdz 2013. gada jūnijam varētu radīt 75 darbavietas.

2013. gada oktobrī tiks atklāts *REALIS* uzņēmumu inkubators, un tas kļūs par galveno struktūru, kas savienos visus minētos elementus. Atbalsta centrs, kas atradīsies *Parc 2000, Celleneuve*, Monpeljē tuvumā, nodrošinās biroja un ražošanas telpas un sniegs konsultācijas, kā arī cieši sadarbosies ar reģiona uzņēmējdarbības atbalsta tīklu. Sociālie uzņēmumi sadarbosies ar partneriem un tiks atbalstīti vidēji trīs gadus.

"REALIS pieeja un tā izveidotais tīkls ir pirmais šāda veida rīks Francijā, un tas ir modelis, ko var atveidot visā Eiropā," paskaidroja Langdokas-Rusijonas reģiona sociālās ekonomikas sektora vadītāja Myriam Ludwig. *"Tas palīdzēs sekmēt ekonomikas izaugsmi un nodarbinātību mūsu reģionā, veidojot veiksmīgus un ilgtspējīgus uz sociālo nozari vērstus uzņēmumus."*

▶ UZZINIET VAIRĀK

http://www.info-entrepriseslr.fr/themes/creer_reprendre/economie_sociale_et_solidaire/realis_un_reseau_innovant_pour_les_portes_par_une_marque

EIROPAS TERITORIĀLĀ SADARBĪBA

▶ REGIONI SADARBOJAS, LAI PALĪDZĒTU SIEVIETĒM IESAISTĪTIES DARBA TIRGŪ

Visā Eiropā ir izveidots resursu centru tīkls, kas paredzēts, lai sniegtu sievietēm nepieciešamās prasmes un konsultācijas, kas palīdzēs atrast darbu, jo īpaši tādās jomās kā informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) un uzņēmējdarbība.

2010. gadā tika uzsākts divu gadu projekts *WINNET 8*, lai atbalstītu reģionālo izaugsmi, veicinot sieviešu iesaistīšanos darba tirgū un pārveidojot dzimumu savstarpējās attiecības, jo īpaši jomās, kurās parasti dominē vīrieši. Projekta mērķis bija arī veidot reģionālā, valsts un ES līmeņa politikas, kas attiecas uz sievietes statusu darba tirgū, un nodrošināt, ka šīs pieejas tiek integrētas galvenajās politikās.

Tāpat arī ES *Interreg IVC* programmas finansētā projekta mērķis bija gūt labumu no iepriekšējās pieredzes un nostiprināt šos centienus starptautiskā mērogā, iesaistot vietējos, reģionālos un nacionālos dalībniekus no astoņām ES dalībvalstīm: Bulgārijas, Somijas, Grieķijas, Itālijas, Polijas, Portugāles, Zviedrijas un Apvienotās Karalistes.

Sieviešu resursu centri

Būtiska darba sastāvdaļa ir bijusi izplatīt Zviedrijā izveidoto sieviešu resursu centru (*Women Resource Centres – WRC*) modeli visā Eiropā. Šis modelis ir uzskatāms par rīku dzimumu vienlīdzības sasniegšanai reģionālās attīstības politikas jomā gan lauku, gan pilsētu teritorijās. Sieviešu resursu centru galvenā mērķgrupa ir sievietes, kuras vēlas īstenot savas idejas ar jaunu uzņēmumu, inovāciju, nodarbinātības, projektu u.c. starpniecību. Tie sniedz šīm sievietēm uzņēmējdarbības konsultācijas, kā arī nodrošina projektu izstrādes, finanšu, mentoringa un vienotas rīcības tīklus. Šos centrus atbalsta Eiropas asociācija *WINNET Europe*, kas kopš 2006. gada ir veicinājusi sieviešu iesaistīšanos reģionālajā attīstībā. 2011. gadā Zviedrijā tika izveidots *Winnet Centre of Excellence – WCE*, lai analizētu un izplatītu WRC pieredzi visā Eiropā.

Kopējās izmaksas:
EUR 2 357 000
ES ieguldījums:
EUR 1 836 000

Politikas veidotāji

Politikas veidotāji un civildienesta ierēdņi ir būtiska *WRC* darbību mērķgrupa, un, lai palīdzētu integrēt dzimumu aspektu politikas izstrādē, vietējā līmenī ir izveidotas vairāku dalībnieku grupas (*Multi Actor Groups – MAG*), kas kalpo kā forums sadarbībai starp vadošajām iestādēm, vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm, uzņēmumiem, pētniecības iestādēm, *WRC*, *NVO* u.c. Tā rezultātā attiecīgajās dalībvalstīs ir izstrādāti deviņi reģionālie rīcības plāni.

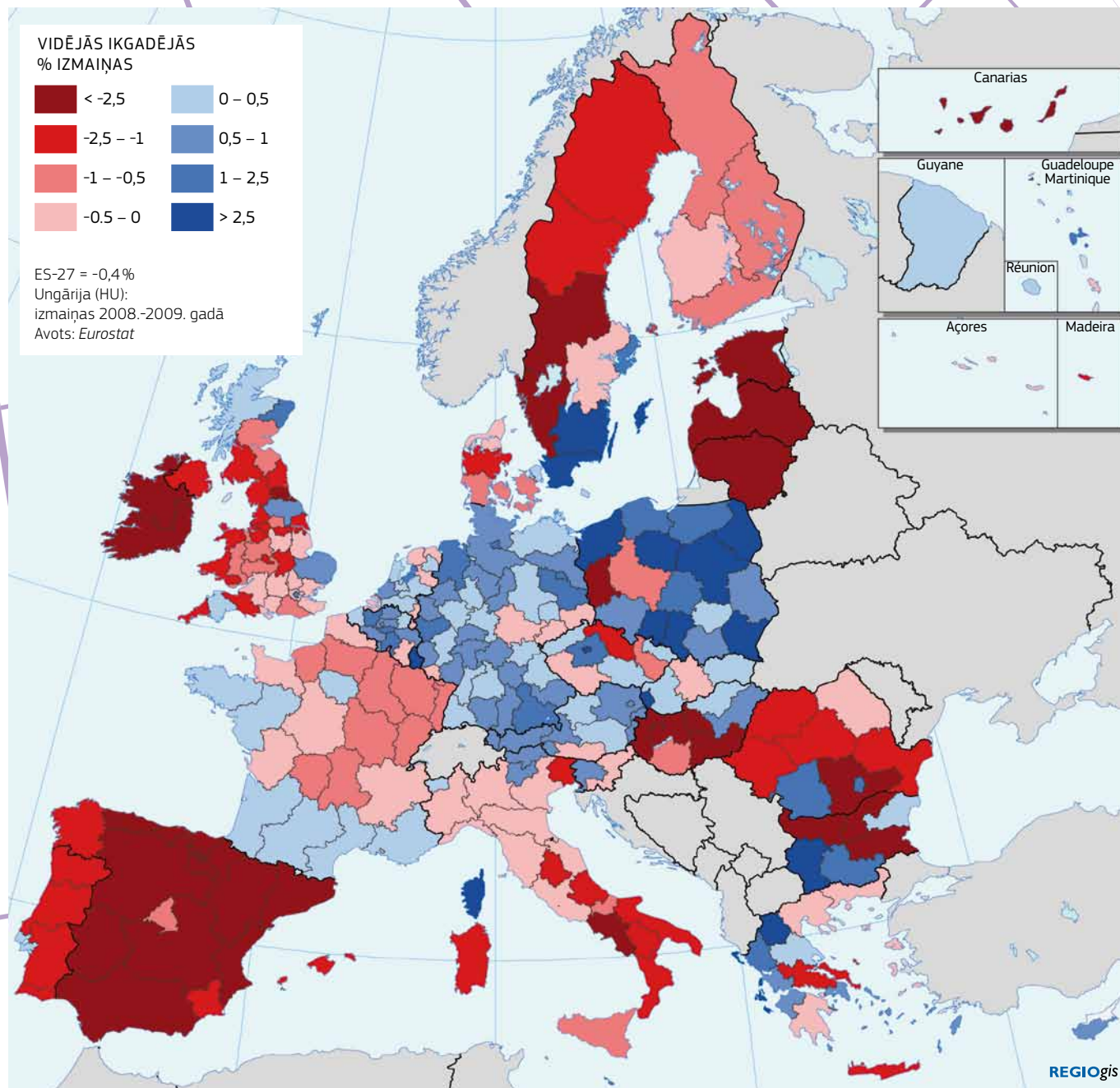
Labās prakses apmaiņa

Līdz ar citu labās prakses publikāciju klāstu ir publicēta arī rokasgrāmata "*Women Resource Centres, Innovation & Practices for Smart, Inclusive and Sustainable Growth*" ("Sieviešu resursu centri, inovācijas un prakses gudrai, integrējošai un ilgtspējīgai izaugsmei"), kurā iekļauti vairāki atlasīti dalībvalstu labās prakses piemēri. Tāpat arī ir sagatavota un izplatīta gan reģionālā, gan valstu, gan Eiropas mērogā politikas ieteikumu grāmata "*Innovation & Policies, for Smart, Inclusive and Sustainable Growth*" ("Inovācijas un politikas gudrai, integrējošai un ilgtspējīgai izaugsmei").

"Pieredze, ko guvu Zviedrijā, sieviešu nodarbinātības uzlabošanas jomā izrādās ļoti vērtīga citām valstīm visā Eiropā," minēja Elvdālenas pašvaldības (vadošais partneris) pārstāve Carin Nises. "*WINNET 8 projekts ir devis pozitīvu ieguldījumu kohēzijas politikas 2014.-2020. gada prioritātēs, kas vērstas uz dzimumu līdztiesības uzlabošanu darba tirgū.*"

▶ **UZZINIET VAIRĀK**
www.winnnet8.eu

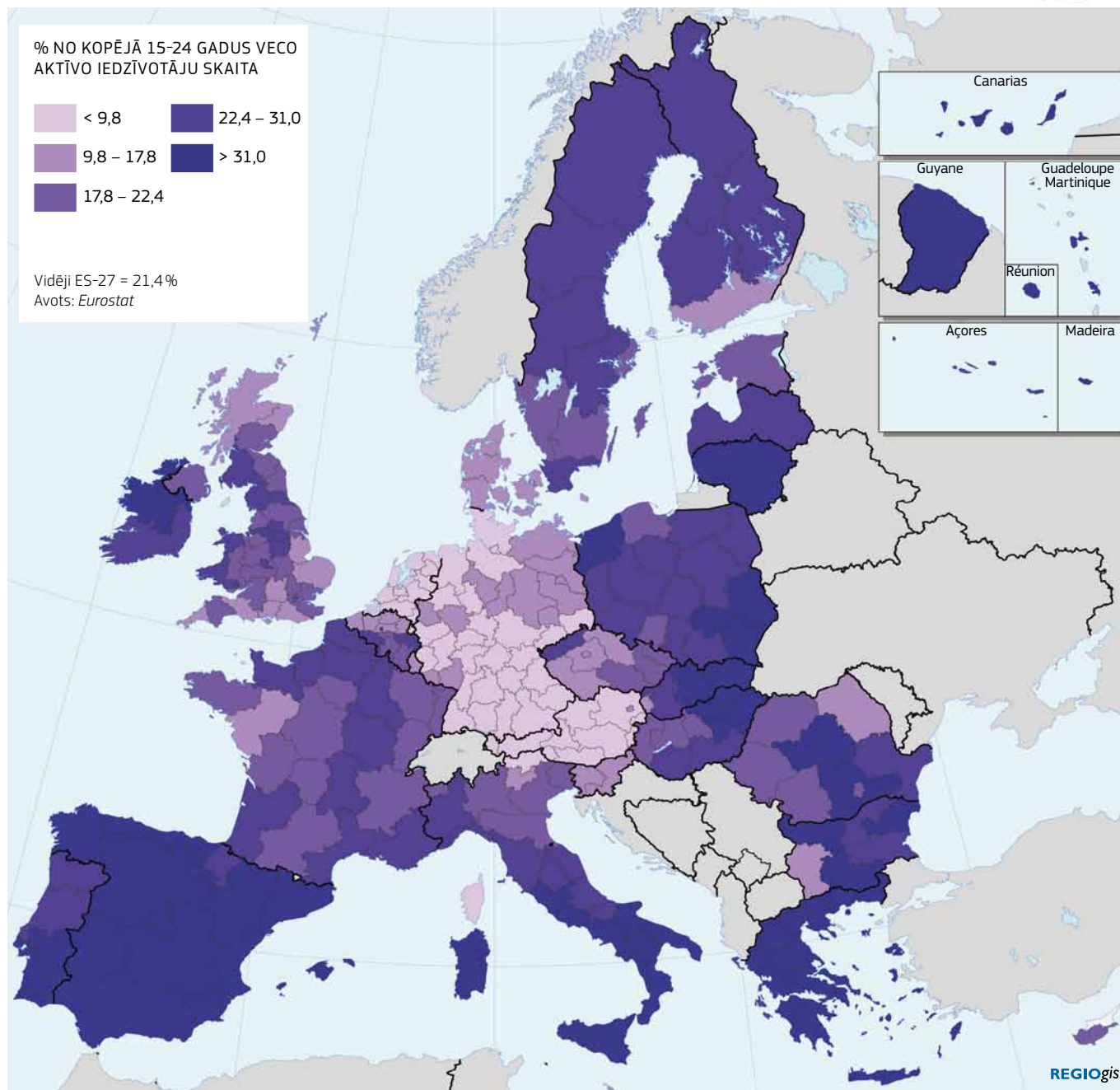
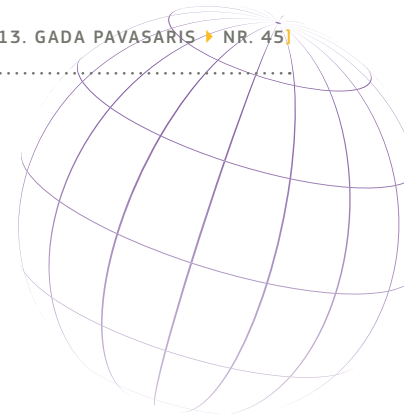
► KOPĒJAIS NODARBINĀTĪBAS PIEAUGUMS 2007.-2009. GADĀ

Laikā no 2007. līdz 2009. gadam nodarbinātība samazinājās vairāk nekā pusē ES reģionu. Šī samazināšanās bija īpaši strauja Spānijas, Īrijas un Baltijas valstu reģionos, kur novēroja izmaiņas no -6% līdz -3% gadā. Grieķijā 2009. gadā nodarbinātība samazinājās tikai četros no divpadsmit reģioniem, bet kopš tā laika bezdarbs ir pieaudzis. Arī Bulgārijā

nodarbinātības līmenis sāka straujāk kristies pēc 2009. gada. Pretējā galējība bija tāda, ka divdesmit reģionos nodarbinātības līmenis pieauga par 2% vai vairāk. Lielākajā daļā Polijas, Vācijas, Austrijas, Beļģijas un Nīderlandes reģionu nodarbinātības līmenis šajā periodā pieauga.

▶ JAUNIEŠU BEZDARBA LĪMENIS 2011. GADĀ

2011. gadā jauniešu bezdarbs sasniedza kritiski augstu līmeni. Vienā no četriem reģioniem tas bija no 30% līdz 65%. Lielākajā daļā Portugāles, Spānijas, Dienviditālijas un Grieķijas reģionu un dažos austrumu reģionos Polijā, Slovākijā un Ungārijā bija novērojams augsts jauniešu bezdarba līmenis. Tikai Nīderlandē, Vācijā un Austrijā jauniešu bezdarba

līmenis gandrīz visos reģionos nepārsniedza 10%. Austrijas, Beļģijas, Vācijas un Apvienotās Karalistes galvaspilsētas reģionā bija viens no augstākajiem līmeņiem, kamēr Čehijas, Slovākijas, Ungārijas, Rumānijas un Bulgārijas galvaspilsētas reģionā bija viens no zemākajiem līmeņiem.

▶ JASPERS NOVĒRTĒJUMĀ UZSVĒRTIE KONSTATĒJUMI UN IETEIKUMI

Ir paziņoti galvenie konstatējumi un ieteikumi no iniciatīvas “Kopējā palīdzība projektu sagatavošanai Eiropas reģionos”, kas zināma kā JASPERS, ietvaros veiktā novērtējuma, kura izstrādi bija uzdevis Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts⁽¹⁾. Novērtējumu 2012. gadā veica uzņēmums AECOM (Īrija), izmantojot darbību kopumu, kas ietvēra datubāzu analīzi, gadījumu pētījumus, valstu iekšējos darbseminārus un intervijas ar dalībvalstīm un Eiropas Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta darbiniekiem JASPERS jomā. Novērtējums aptvēra 6 gadus no JASPERS izveides līdz 2011. gadam.

Iniciatīva JASPERS tika izveidota, lai palielinātu saņēmēju valstu spējas izmantot ES finansējumu pēc iespējas efektīvāk⁽²⁾. Tika plānots, ka, nodrošinot tehnisko palīdzību apjomīgu projektu daudzuma un kvalitātes uzlabošanai, tas sniegs ievērojamas priekšrocības attiecīgajiem reģioniem un Eiropas Savienībai kopumā. Pievienojoties ES, jaunajām dalībvalstīm relatīvi trūka pieredzes un iespēju, lai varētu īstenot ļoti lielus ieguldījumu projektus. Papildus tam tika palielināts resursu daudzums apjomīgiem infrastruktūras projektiem un to projektu darbības joma, kurus varēja atbalstīt kohēzijas finansējuma ietvaros.

(1) Novērtējuma darba uzdevumus, noslēguma ziņojumu un pamatojuma dokumentāciju var atrast *Inforegio* tīmekļa vietnē šeit:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/jaspers_evaluation/final_report_131212.pdf

(2) 12 ES dalībvalstis, kas saņem iniciatīvas JASPERS atbalstu ir Bulgārija, Čehija, Kipra, Igaunija, Ungārija, Latvija, Lietuva, Malta, Polija, Rumānija, Slovākija un Slovēnija.

(3) Par apjomīgu projektu tiek uzskatīts tāds, kas izmaksā vairāk nekā 50 miljonus eiro. JASPERS izmanto šo definīciju attiecībā uz infrastruktūras projektiem, bet apjomīgi vides projekti ir tādi, kuri izmaksā 25 miljonus eiro vai vairāk.

JASPERS ir partnerība starp Eiropas Komisiju, Eiropas Investīciju banku (EIB), Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku (ERAB) un Vācijas attīstības banku (*KfW Bankengruppe*). Tai ir reģionālie biroji Luksemburgā, Vīnē, Bukarestē, Sofijā un Varšavā. JASPERS atbalsts ir paredzēts projektiem tādās nozarēs kā ostas, lidostas, dzelzceļi, autoceļi, pilsētu infrastruktūra un pakalpojumi, enerģētika un cietie atkritumi, ūdensapgāde un uz zināšanām balstīta ekonomika.

Novērtējuma mērķis bija noteikt JASPERS ietekmi uz apjomīgu projektu sagatavošanas kvalitāti un savlaicīgumu, iesniegšanu, apstiprināšanu un īstenošanu valstīs, kuras pievienojās Eiropas Savienībai laikā no 2004. līdz 2007. gadam⁽³⁾.

Galvenie novērtējuma konstatējumi

▶1. Iniciatīva JASPERS ir bijusi ļoti vērtīga dalībvalstīm, lai izstrādātu projektus un sagatavotu pieteikumus finansējumam, un joprojām ir liels pieprasījums pēc tās pakalpojumiem. Ir pieejami ticami statistiski pierādījumi, kas apliecina, ka JASPERS atbalsts ievērojami saīsina Komisijas apstiprināšanas procesa ilgumu, kā arī dalībvalstīm nepieciešamo projektu izstrādes laiku.

▶2. Vislielākais potenciāls uzlabot projekta kvalitāti ir tādos gadījumos, kad iniciatīva JASPERS tiek iesaistīta stratēģiskajā posmā un kad JASPERS atbalsts palīdz dalībvalstīm pilnveidot to projektu plānošanas iespējas.

Galvenie novērtējumā iekļautie ieteikumi

▶1. Stratēģiska pieeja

Iniciatīvai JASPERS jābūt skaidri noteiktam mērķim pilnveidot dalībvalstu projektu plānošanas iespējas, kā arī vairāk jākoncentrējas uz šo mērķi iniciatīvas darba ietvaros. Ir ierosināts trīs gadu darba plāns, par ko tiek noslēgta vienošanās starp JASPERS un katru dalībvalsti. Darba plāni tiktu pielāgoti ikvienas dalībvalsts priekšrocībām un trūkumiem.

JASPERS palīdzību saņēma Kopernika zinātnes centrs (*Copernicus Science Centre*) Varšavā, Polijā. Tas tika atklāts 2010. gada novembrī.

►2. Ietekme uz projektu izstrādes posmu

Iniciatīvai *JASPERS* būtu jāiesaistās projekta izstrādes procesā, cik agri vien iespējams, sniedzot tehniskas vai specializētas konsultācijas, sākot jau no agrīnas plānošanas stadijas. Šī iesaistīšanās var izpausties arī, iesakot neīstenot projektus, kuri nav prioritāri vai kuriem ir būtiski trūkumi. Viens efektīvas resursu izmantošanas veids varētu būt tāds, ka *JASPERS* regulāri sniegtu konsultācijas par projekta tehniski ekonomiskā pamatojuma darba uzdevumiem un šo pamatojumu izvērtēšanu pirms to pabeigšanas.

►3. Formālākas vienošanās par sadarbību

Vienošanās par sadarbību starp *JASPERS*, Komisiju un dalībvalstīm vajadzētu būt formālākām. Tajā jābūt skaidri noteiktai Komisijas, dalībvalstu un *JASPERS* savstarpējai atbildībai un pienākumiem.

►4. Nozaru stratēģiju izstrāde

Dalībvalstīm jābūt regulāri pieejamiem *JASPERS* ieteikumiem par nozaru stratēģiju izstrādi. Pēc būtības *JASPERS* iesaistei jābūt konsultatīva rakstura, un tai jānotiek pēc dalībvalstu uzaicinājuma.

►5. Dalībvalstu tehnisko un plānošanas iespēju pilnveidošana

Ir nepieciešama stratēģiskāka pieeja, lai uzlabotu dalībvalstu spējas izvēlēties un izstrādāt kvalitatīvus projektus.

Pamatojoties uz atsevišķu dalībvalstu projektu plānošanas iespēju analīzi, *JASPERS* varētu koncentrēties uz konkrētām darbībām, kurām būtu vislielākā ietekme uz projekta plānošanu un kvalitāti.

►6. *JASPERS* uzdevumu ietvaros gūto zināšanu nodošanas uzlabošana

Novērtējuma dati apliecina nepieciešamību uzlabot zināšanu nodošanu un tās būtiskumu. *JASPERS* ietvaros būtu jāizveido sistēma, lai uzsvērtu tehniskās problēmas, kas risinātas atsevišķos projektos, kuros tās tiek uzskatītas par vispārīgāka rakstura jautājumiem. Nepieciešama arī dalībvalstu rīcība – piemēram, izvērtējot, kādas struktūras ir izveidotas un kādas darbības jāveic, lai zināšanu nodošana būtu efektīva.

►UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/the_funds/instruments/jaspers_lv.cfm

PROGRAMMA

2013. GADA 24.-25.
APRĪLIS

_Varšava (PL)

RURBAN konference –
ilgtspējīgas pilsētu un
lauku partnerības

2013. GADA 21.
SEPTEMBRIS

_Visa Eiropa

European Cooperation Day

2013. GADA 7.-10.
OKTOBRIS

_Brisele (BE)

2013. gada OPEN DAYS

2013. GADA 28.-29.
OKTOBRIS

_Bukarestē (RO)

2. ikgadējais forums
par ES stratēģiju
Donavas reģionā

2013. GADA 9.-10.
DECEMBRIS

_Brisele (BE)

Konference
“Telling the story”
 (“Situācijas
raksturojums”)

Papildinformāciju par šiem pasākumiem skatiet

Inforegio tīmekļa vietnes sadaļā *Programma*:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_lv.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_lv.cfm)

Mēs vēlamies uzzināt par to, kādi ir
kohēzijas politikas sasniegumi jūsu reģionā.
Lūdzu, akcentējiet rezultātus un iedzīvotājiem
sniegtās reālās priekšrocības. Varat arī pastāstīt
mums, kā sagatavojaties nākamajam
plānošanas periodam.

Par atsevišķiem rakstu autoriem lasiet
nākamajā žurnāla *Panorama* numurā.
Lūdzu, atsūtiet savas pārdomas (ne vairāk
kā 1 500 rakstzīmes bez atstarpēm) šeit:

regio-panorama@ec.europa.eu

ĻAUJ
SADZIRDĒT
SAVU BALSĪ

Publikāciju birojs

Eiropas Komisija, Reģionālās politikas un pilsētpolitikas
ģenerāldirektorāts

Komunikācija – Anna-Paula Laissy

Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles

E-mail: regio-info@ec.europa.eu

Tīmekļa vietne: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_lv.cfm

